

౧౯౩౩ వత్సరము ప్రకటించబడును

VOL. 5.

జేన్ పట్టణము 1918 సం॥ జూన్ నెల 19 వ తేది బుధవారము

నం. 67

నంపుటము. ౫

కాళియక్రి నామ సంవత్సర శ్వేతమాస శుద్ధ దశమిం.

సంచిక ౬౭

బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల రామమూర్తికాస్తుల వారిచే రచింపబడిన గ్రంథములు.

1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము.

ఇందు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర శ్లోకములును, శ్రీశంకర భగవత్పాదుల వారిచే రచింపబడిన భాష్యమును, దానికిఁ జేతులెల్లమగు తెనుఁగరమును, బూజకుఁ బనికి వచ్చునట్లు తుదకు చతుర్థ్యంతి నామములును గలవు. అక్షరమధ్య పూజ సేయఁగోరువారి కిది ముఖ్యమగు గ్రంథము. ఆత్మ్యత్వము లగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన శుద్ధప్రతి 1 కి రు. 1-4-0

2. విక్రమార్కచరిత్రము.

ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా నుత్తరమును తెనుఁగున రచింపబడి దొరతనమువారిచేఁ బాఠ్యపుస్తకముగ నంగీకరింపబడినది. తెల 1-కి రు. 0-12-0

3. హరికారికాశేష సర్వస్వము.

ఇది శివు కృష్ణ మూర్తికాస్తుల వారు రచించిన హరికారికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథమ్యాకరణమున కిది మూలమని చెప్పవచ్చును. తెల 1-కి రు. 0-4-0

కొరకుపోటు :—భాగవతుల వేంకటభాగవతులు, (1148). కళాకాలాంగ్లోపాధ్యాయుడు. విజయనగరము

What is a Myers Pump

Read the following and you will know it.

Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager, A. E. L. M. Training School, R-jahmundry, writes on 24th April 1918:—

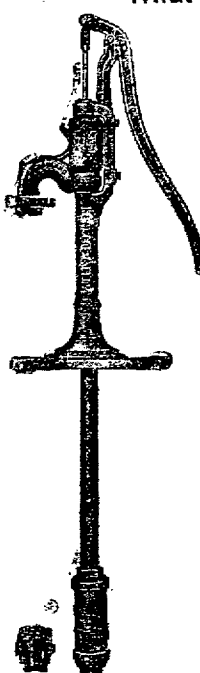
"I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. E. L. M. School Compound.

Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value of our money.

Fresh Stock Just Arrived. We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.

Write at once for further particulars stating your requirements.

K. B. JOSHI & Co., 321. Hornby Road, Fort, Bombay

537

సర్వవృత్తిక విషయసంజీవిని.

(8జిస్తర్లు కేసు మార్కు)

మృఖముతో నమ్మవారు సంతోషముతో పోవుదురు.

ఈముద్రేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండ కలసిన యావృత్తికవిషయము. ఆంగ్ల, యూనాని, దేశీయతైద్యులచే పాఠ్య గ్రంథములలోనివిన్ని దినములు చించినను మందు గుణముయోజము, తేలునకు మార్కెట్ కేసు ఎంత, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. కలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-8-0. 1 దజక పాతజి కల రూ 0-0-0. పోస్తేజి కేసు.

ఒకపాని 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవ్వం. కత్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 1.6 కంకటేశమేస్త్రీ, పిడి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

సీత భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన

"ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము" ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి, సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రకాస్త్రము, భూత తైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల పేక తమాషాలు, విచిత్ర వినివదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయ ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, మనుష్యుని వంప తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరములను తలకాయచేత మోటులాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిర్వాహముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన సీత ఆత్మదృక్పథముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటి యిచ్చుచున్నాను. ఈ పుస్తకమును అమ్మచేయుట ఈ నెల ఆఖరుకు పూర్తయగును. ఈ గ్రంథమును ఇదియలకు 15 రూపాయలకు అమ్మబడును. ఈ గ్రంథమునే (ధరభాస్తుదారులకు) రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్తుదారులుగా చేరువారు తమ ధరభాస్తుతో కూడ 1 రూపాయ మాత్రము మరీమార్గరద్యారా తక్షణ మే యీ క్రింది విధానమునకు సంపించి తమ పేరును రికవర్షడ చేయించుకొనినచో అట్టివారికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథమును మిగత రు 3 లకు వి. పి. గ సంపదించును. (894-984) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

చంద్రశేఖర క్యాండిల్ కంపెనీ,

నెల్లూరు. (1096)

1917-18 సంవత్సరమున మదరాసులో జరిగిన వస్తు ప్రదర్శనమునందును, సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, సి.వి.ఇ. గారివలనను యోగ్యతా పత్రములచే బొందియున్న ఈకంపెనీ వారిచే "స్వంత ప్రీతైసు" లో తయారు చేయబడిన క్రొత్తవత్తులు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతయందులై ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నవి. ఒక్కటొక్కటి 7 ఫుంటలకు తక్కువ లేక నెలుగును.

200 వత్తుల పెట్టె 1-కి రు 18-0-0

200 బండివత్తుల పెట్టె 1-కి రు 18-0-0

మాదిరివత్తులు కొరవారు (రు 1-4-0) ఒకరూపాయ నాలుగణాలు ముందుగా మరీయార్డరు ద్వారా పంపవలెను.

విజ్ఞానీ కలయువారు కంపెనీకి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

"ఎలెక్ట్రా" వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

"ఎలెక్ట్రా"

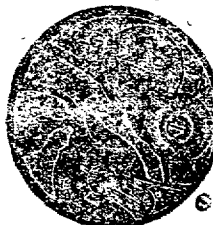
(1049)

ఎలెక్ట్రా తమరు నడక

చాల నిశ్శబ్దముగనుండును.

గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన

పరికరములతో చేయబడినది.

తెల్పులో 1914 సం॥న జరిగిన బాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యాలెటు స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి (గ్యాలెటు ప్రీమియ) ఒసంగబడినది. గొప్ప బహుమానము.

గ్వాల్ టే కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

నమ్మక వైనగడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.

ఏజంట్లు: జి. ఇ. సంవత్తుశెట్టి అండుకో, ఎస్.ప్లనేడు, మదరాసు

అమృతాంజనము

అన్నికొప్పులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును

పార్శ్వపు నొప్పుల కొర

దోలును. వాయువు

పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియింటు నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

విదేశములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారు

అమృతాంజనము దీపో బొంబాయి, మదరాసు

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రికృత నవలలు.

శృశానవాటిక.

కాలికో 1-0-0, రాపరు 0-14-0

మిథునానురాగము.

వెల 0-12-0.

839 మా నేజరు కలాభివర్ధని.

రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ

చిన్నవైశా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము

పోస్టునామ్మ 212, మదరాసు.

విశాఖపట్టణము.

విశాఖపట్టణము నందు హామీయూలు వర్గంతి 18 వ తేదీని పురమందిరమునందు ఆనరబిలు వేంకటపతిరాజుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. ప్రభుత్వమునందలి పరిపాలనము నందుగల లోపములు నివారణయగుటకు స్వపరిపాలనమే పర మావధమని అభ్యుత్థులు వచ్చిరి. సంస్కరణములందు తక్కువ లోతక్కువ కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణములను భారతీయులకు ప్రసాదించవలయుననియు, నిష్కారణముగ స్వరాజ్యవాదులకు వెల్లింగింపను ప్రభువు నిందించుట బాగుండలేదనియు సర్ ముబ్రహ్మణ్య అయ్యగారిపట్లను ప్రజలకు పరిపూర్ణవిశ్వాసముకలదనియు, వారు విల్లును మహాశయనికి పంపియుండిన లేఖ శుద్ధిగ్రహమునందు పార్లమెంటు సభయందు మాంటేగ్యు గారు రుపయోగించిన వాక్యములు అసాలోచితముగ నున్నవినియు సభయందు తీర్మానించిరి. అభ్యుత్థుని యువస్వాసము నుండి కొన్ని భాగములను క్రింద ముద్రించుచున్నాము:—

సర్ ముబ్రహ్మణ్యము అయ్యగారు విల్లును మహాశయనకు ప్రాసించియుండిన జాబు అపకీర్తి దాయకమని మాంటేగ్యుగారు చెప్పుట గౌరవప్రథముగ లేదు. వారు చెప్పినదానియందు విశ్వాసము రాజనీతి పాడగట్టుట లేదు. మాంటేగ్యు గారికి భారతీయులయందు సానుభూతిగలదు. అట్టివారు రోషపూరితులై మాట్లాడుట వలన ఇంగ్లండు నందలి భారతదేశములు కాంతించి భారతసంస్కరణములను గురించి వారు బాగుగ యోచించుటకట్లు మాంటేగ్యుగారు ప్రకరింపవలసి వచ్చియున్నది. మనము విశ్వసించవలసి యుండును. ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనము పట్లను చెడ్డయ్యెను, కాన్సర్ ప్రస్థితు లెంతయో తీరముగ ప్రభుత్వమును గురించి మున్నటిందియుండెను. వారు చెప్పిన దానినిగురించి యెవరును ఆశ్చర్యపించియుండలేదు.

ప్రభుత్వ విధానమునందు గల లోపాలలోపములను కృత్రిమ కించుటయొకటాడ యపకీర్తిగానుక మైనయెడల అట్టివాక్యార్థ ప్రయోగమున కనకాశిమిచ్చియుండి ప్రభుత్వము నెంతటిద్రోహముగ భువించుకలెని యందుకు ప్రభుత్వమునందలి లోపములను గూర్చి తీర్మానముగ కృత్రిమములను చేరమొనరుడల ముగ్ధులై కేరమునకు బంధుమే. వారి వ్యాధులు తులనాడి నందున ముబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు రెన్నియోరెట్లు ప్రజలకొనకలెననుమరు పాపములైరి.

వారికి ప్రభుత్వ వారిచ్చియుండిన సర్ విరుదమును లాగి తీరవలసిందేయు, వారికి ముట్టుమండి: పింఛను తీసి వేయవలసిందేయు ద్వంద్వబాధయతో ముగ్ధులు ముగ్ధులు పతికనూచించుచున్నది. భారతీయుల ప్రవృత్తియు వారికిల్లల సంకల్పమును మొలక: త్రొక్కు తెలియనే తెలియదు. ముబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి పింఛను పోయినయెడల ప్రజలు కొంత సామ్యమునకు నూలు తేసి వారి నిష్కలభావమును మెచ్చి దానిని వారికి సంహార పూర్వకముగ ప్రసాదించెదరు. వారి విరుదమును తీసివేసినయెడల ఆ తత్వగౌరవము గల భారతీయులు ప్రభుత్వమువారు తమకీచ్చి యుండిన విరుదముల నన్నిటిని త్యంజించి వేసెదరు. వారు తమ స్వాతంత్ర్యభావమును తుచ్ఛాలంకార ప్రాయమైన విరుదములకు భారపోయ జాలరు. వారి కితిర విధమున నిర్బంధము కలిగిన యెడల భారతీయులందరేకభావ బద్ధులై తమ యశస్యులైన వ్యక్తికరించెదరు. కావున నందు విషయమై మనల నెవరును వెదికింప నక్కరలేదు.

స్వరాజ్యవాదులు కపటాత్ములని నూచించునట్లు వెల్లింగుడన ప్రభువు నిష్కారణముగ దూషించినప్పుడు మన మూర కొనియుండజాలము. కపటాత్ములు మాత్రమే యితరులయందు కపటమును వాపోపించుచుండురు. అధికారుల వాక్యించి తమకేదో యుపకారము చేయువని స్వరాజ్యవాదులు కోరుట లేదు. వారు తమ స్వతస్సిద్ధమగు స్వత్వములనే కోరుచున్నారు. కావున వారు అధికారుల ఆగ్రహము గ్రహములను లక్ష్యముచేయరు. తమ జన్మస్వత్వము వారికి లభించువరకును సర్వకాల సర్వావస్థలందును, వారు దానిని కోరుచునే యుండురు. స్వరాజ్యవాదులకంటె విల్లింగుడన ప్రభువు ప్రభువులెవరును మనస్సున్నదిగ చేతమును ఆరాధించుట లేదు. ప్రభువులు స్వరాజ్యవాదుల తోడ్పాటు వాచించిన యెడల యెట్లొకానిండు. ప్రభువులు కోరినను కోరక పోయినను, రాజు పట్టును, దేశము పట్టును తాము నిర్వహించు వలసిన ధర్మమును ప్రజలనిర్వహించియు తీరుదురు. తెలిసియో తెలియకయో వెల్లింగుడన ప్రభువుగారు చేసినదానికి తమ విచారమును తెలిపినయెడల బాగుండును.

యజ్ఞమువలన పాలకులందు వైరాగ్యము కలిగినది. భారతీయులు స్వరాజ్యమును పొందుట సహజమనియు పాలకులపాల ప్రాప్తిక పనిచేయవలసి యందుననియు వా రంగీకరించిరి. ఆఫలప్రాప్తి పొందుటెట్లును విషయము ప్రజల నాందోళన పరచుచున్నది. కాంగ్రెసు-లీగు సంస్కరణములను ప్రసాదించ వలయుననియు, నందువలనను స్వరాజ్యప్రాప్తికి దూధిమైన సాధన మేర్పడుననియు ప్రజలు కోరుచున్నార. స్వప్రయోజనమును మాచుకొనని వారందరిది యొక్క మార్గమని గ్రహించినను నిరంకుశాధికార వర్గమును ఇంగ్లండులోను యిక్కడను పలుకుబడియుండిన ఆంగ్లో ఇండియను వర్తకులును, తమ పలుకుబడియు, అధికారమును పోవునని వారు సంస్కరణములకు విముఖులై యున్నారు. నిరంకుశాధికారవర్గపు చిర పరిపాలనమునందు మనము ఆశ్చర్యగౌరవమును, మర్యాదను, ధనమును, అధికారమును పోగొట్టుకొంటిమి. కావున మనము న్యాయమును దయచేయుమని ఆంగ్లప్రజలను కోరుచున్నాము. అట్టిదిమనకు ప్రతికూలముగనుండిన నిరంకుశాధికారులనే మనకు న్యాయము దయచేయువారినిగ వారునియోగించి స్వపరిపాలనమునకు మనకు అర్హతకలదాదాయని నిర్ణయించుమనని భారతజాత్యభివృద్ధికి జరుగుచున్న సంకంభము త్వరలో నంతరించునని మనము నిరాశజెందవలసియుండును.

ఎంతకాలమునందు ఎప్పుడెప్పుడు యభివృద్ధి జరుగవలసి యుండునని నిర్ణయించు కార్యము భారత ప్రభుత్వాధికారుల యందుడవలయునని మాంటేగ్యుగారు నూచించిరి. భారత ప్రభుత్వము నిరంకుశాధికారవర్గమునకు దుర్గముగ నున్నది. వారి కిచ్చించు ప్రయత్నము ఇంగ్లండు వెల్లింగు నిరంకుశము తోడ్పడుచుండురు. మన యందరికంటెను మాంటేగ్యుగారి కీసంగతి యెక్కువగ తెలియును. తెలిసియుండియు వారిట్లు చెప్పుట బాగుండలేదు. మనకు న్యాయము చేయదలచినయెడల నిరంకుశాధికారుల ప్రమేయము లేకుండగనే పార్లమెంటువారు మన మనరమును పరిష్కరింప వచ్చును. అట్లు జరుగు వరకు మనము ఆందోళనము జరుపుచునే యుండవలయును.

భారతీయులకు స్వపరిపాలనము నేర్పటకై ఆంగ్లలు భారతవర్ష పాలనను వహించియుంటి మని చెప్పుచు 150 సంవత్సరముల పాలనకాలమునందు నట్లు జనగక పోవుట వలన మనకు వారు అధ్యాపకులుగ నుండుట కష్టముగదని చెప్పవలసి యుండును.

కాశ్రీమైన ఆందోళనము వలన మన ఆదర్శము ఫలించవలసి యుండును. మన మెప్పుడును చెవిట్లు కట్టుకొని పోవలయును. మనకు పూనికయు, జాతాభిమానము నుండినయెడల మనము త్యాగములపట్లను వెచ్చియుక అచంచల దీక్షతో భోగములను నిరసించి, కష్టములను భరించి స్వరాజ్య ప్రాప్తికి ఆందోళనము జరుపవలయును.

కాస్పిరేషను సభ.

కాస్పిరేషను సాధారణసభ నిన్నటి సాయంత్రము కాస్పిరేషను మందిరమునందు మోలసిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ప్రశ్నిత్రముల సందర్భమున పూనపల్లి రోడ్డుమీద నున్న ఇటుక కర్మాగారమును ప్రభుత్వమువారు కాస్పిరేషను ఆవరణమునకు బయట వెట్టుటకు నిశ్చయించిరిని అభ్యుత్థులు చెప్పిరి. ఆనంతరము ప్రభుత్వమువారు మైనరు కానిటరీ సంస్థాపనల కోటకు ఒక లక్షరూపాయలను కాస్పిరేషను కిచ్చి రనియు కాస్పిరేషనునందు సర్వేపనులు 1919 సంవత్సరాంత

ముతో ముగియుననియు కాస్పిరేషనువారికి గావలసిన సిమెంటుకోటకు సౌత్ ఇండియన్ ఇండస్ట్రీయల్స్ కంపెనీతో నేర్పాటుచేసికొన బడెననియు, బాడిగాడ్డు రోడ్డుమీద ప్రాములైన కేయటకు హిందూజాత ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి రనియు అభ్యుత్థులు ప్రకటించిరి. తిరుచిక్కోటిలోని కన్ చిన్ వాడపేధి కొనను స్థలమును రోమను క్యాథోలిక్కులు. ఒరేటరీ కోటకువిక్రయించవచ్చుననియు అచ్చటిసందును మూసివేయవలెననియు స్థాయిసంఘమువారు శిఫారుసుచేసిరి. కొంతచర్చ జరిగిన వెనుక యావిషయమును ముత్యముక నాటికి నిలిపియుంచిరి. రెయిని ఆనుపల్లి కు త్రైతమున భూమిని 20 రూపల చొప్పున అమ్ముటకును సంఘము శిఫారుసుచేయబడెను. ఆనంతరము రోగులతోగూడ వచ్చువారి సౌకర్యములకోటకు పాకలను కట్టించుటకు కొంతస్థలమునేర్పాటుపరచెనని వారాయణస్వామి నెట్టిగారు చెప్పిరి. ఇది అమ్ముకపు వ్యాపారముకాదనియు అధికారులిట్టిపర్పాటును జేయజాలకు న్నారనియు ఎవరైన ధర్మము నకుగాని కమిటీవారిచేతగాని పాకలను కట్టించుటకు కాస్పిరేషనువారి కభ్యంతరము లేదనియు అభ్యుత్థులు చెప్పిరి. 70 భూములలో 40 భూములను మాత్రము అమ్మకలెనని రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పిరి. కొంతచర్చ జరిగినవెనుక ఈ విషయమును నిలిపియుంచబడెను. నగరవృద్ధి విషయమున లాంచెస్టరుగారు చేసిన విమర్శపై ఈవిషయమును యోచించుట కోక కమిటీ నేర్పాటుచేయవలెనను ప్రభుత్వమువారి నూచనమై చర్చ జరిగెను. ఈ విషయమును గూర్చి అభ్యుత్థులు చెప్పుచు ప్రతిసంవత్సరమును 25 లక్షల చొప్పున 10 సంవత్సరములకటకు నగరాభివృద్ధికి ధనము నేర్పాటుపరచెనని లాంచెస్టరుగారు నూచించిరిని చెప్పిరి.

అభ్యుత్థుడును, సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు సర్ గార్డన్ ఫ్రేసర్. గౌ. యాకూబ్ హుస్సేను సేటు, రంగాచారి యారుగారు గల ఒక ఉపసంఘము నేర్పాటుపరచెనని రంగాచారియారుగారు రుపపాదించిరి. యాకూబ్ హుస్సేను సేటు గారనువదించిరి. రామస్వామి అయ్యగారును ముత్యకొండ అను బలపటిచిరి ముత్యకొంత చర్చ జరిగినవెనుక ఈ తీర్మానము మోడింపబడెను.

ఆనంతరము మజేగారుగ్రము సొద్దకు తిరువత్తూరు హై రోడ్డుమీద రైలుపట్టాలమీద నొకవంతెన కట్టి బాటసారులకు సౌకర్యము గలిగింపవలెనని రైలువే అధికారులను కోరవలెనను తీర్మానమును డాక్టరు విజయరావువులుగారు రుపపాదించి దీక్షాపన్యాసము గావించిరి. ఎ. సి. పార్థసారథి నాయుడు, రాజగోపాలాచారియార్, గురు స్వామి నెట్టి, వారాయణ స్వామి నెట్టి గారు బలపరచిరి. రైలు అధికారుల ఒత్తులు మోపుపుగారు చెప్పుచు ఈ విషయము 1912-13 సం. యొరవకు వచ్చెననియు రైలుపట్టాలమీదవంతెనను వేయుటకు అనూలముగు స్థలమును కాస్పిరేషనువారిచ్చివో వంతెనను సరిచూచుటకు దానిని కాస్పిరేషనువారి కీయవలెనని రైలువేఅధికారులు నిశ్చయించిరినియు, ఇందుమూలమున మజేగారు సుత్రమురోడ్డుమీద నున్న ఆనుపల్లికి ఇచ్చిందిగానుండునని ప్రభుత్వమువారి నూచనము ప్రోత్సహింపవలెననియు, రోడ్డును ఆస్పాట్టుతోనున్న గ చేసినవో యీ యిచ్చిందితోలకవచ్చుననియు ఇందుకును రైలువేఅధికారు నిర్ధముగ నున్నారనియు, స్థలమును కాస్పిరేషనువారియవలెననియు తెలిపిరి. ఈవిషయము నొక కమిటీకి వదిలివేయవలెనను సవరణను రాజగోపాలాచారియారుగారు రుపపాదించి ఆనంతరముపసంహరించుకొనిరి. డాక్టరు విజయరావువులుగారి తీర్మానమురంగీకరింపబడెను. ఇంతటితో సభముగిసెను.

శ్రీ గు ధ య ము లే దు.

వైద్యరత్న మండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

శ్రీ గు శ్రీ గు

ని వార కౌ మ ధ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సింజ్ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానములయందును అనేక స్థాన రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించి

శ్రీ గు సో క దు.

హైమాదిపానకము 6 బోన్సుల బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦-౦	కళధాతస్సుకం 1 బోన్సు బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧౨-౦
డిబ్బో 8	డిబ్బో 8
0-౧౦-౦	0-౦-౦

స్వాకింగు పోటీజేవలు. కోరువారికి మా వెద్ద క్యాటలా గుచితముగ పంపబడును.

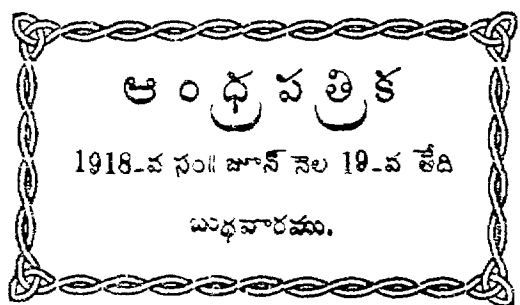
తంతి విలాసము:— “పుడిట్” మదరాస్.

ఆ యు ర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి. మదరాసు

విన్నవము.

యధాప్రసాసమునందు ఆయిదవయేకు నడచుచున్నది. యధము త్వరలో ముగియుననుటకు సూచనలు లేవు. యధమునకు పూర్వము రతి 18 0-1-6 వెలగల కాగితమిపుడు రతి 18 0-7-6 వెల కమ్మటచున్నది. కాగితములధర అయిదు రెట్లు పెరిగినది. ప్రియమైనను కాగితములు దొరకుట మన్నిధముగ నున్నది. చందాదారులు సాత కృతకల నమ్ముటవలనను చందాధనము నందు పగమును తిరిగి పొందుచున్నారు. యధమారంభమైన తరువాతను ఇతర కృతకలు చందాలను హెచ్చించినను యధము ముగియునను నాసతో సాంధ్రకృతిక చందా హెచ్చుచేయలేదు. ఆంధ్ర కృతికకు దినకృతికకు రూ 15-0-0 వారకృతికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగ నున్నది. ఇట్టి కఠిన్మతులందు కృతికానిర్వహణము దుర్భరము గాన జాలెమానని నుండియును దినకృతికకు నెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరమునకు రూ 18-0-0) వారకృతికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంధ్రదేశకాభిమానులు ఆంధ్రభాషాభిమానులు ఆంధ్రకృతికాభిమానులు కఠిన్మతులు పరిస్థితులను గమనించి చందాధనము స్వల్పముగ హెచ్చించినను పూర్వమువలెనే యుచారస్వభావమును బూని కృతికను పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

వక్రికాభివతి.

స్వరాజ్యోద్యమము: ఆంగ్లదేశము

బాప్టిస్టాగా రాంగ్లదేశమునకు వెడలినది మొదలు, స్వరాజ్యోద్యమవ్యాపకమునకు నిరంతరకృషి నలుపుచుండిరి. లేబరు పక్షమువారిని హైందవప్రాధ్యమము కట్ట నుముఖుల గావించిరి. లేబరు మహాసభవారు స్వరాజ్యోద్యమము నభినందించుచు నేకగ్రీవముగ తీర్మానము గావించిరి. సి.కె.హం పక్షమువారి ఔదరింపులు గాని, లాలన గాని, లేబరు పక్షమువారి మనములను ద్రిప్పలేక బోయెను. బాప్టిస్టాగా రొక్కరే యింతటి కనిశేయగలిగిరి. తనకు చేయూత నొసగుటకు హైందవనాయకులు బయలు వెడలవలయు నని, బాప్టిస్టాగా రెన్ని మారులో హిందూదేశమునకు వార్తల సంపిరి. కాంగ్రెసు నాయకు లాంగ్లదేశ ప్రయాణము నెప్పటికప్పుడు నిలిపివేయుచుండిరి. లక్ష్యణ పురపు కాంగ్రెసు సభకు పిమ్మట ఆంగ్లదేశమునకు భారతీయులు వెడలవలయు నని నిశ్చయించియు, మారకుండిరి. కలకత్తా కాంగ్రెసులో ఆంగ్లదేశ నాయబార మవసరమని నిశ్చయించియు కార్యావసరము గలిగినపుడు వెనుకకు దగ్గిరి. ఇట్టి ఉపేక్ష దేశానభవమని భారతీయు లనేకులు దలచుటయే గాక, ఆంగ్లదేశమందలి స్నేహితులు గూడ నట్టి యభిప్రాయమునే వెల్లడించిరి. బాప్టిస్టాగారు మహారాటా కృతికకు వ్రాసిన లేఖను నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి. అందు, కాంగ్రెసుసంఘమువారు గాయబారమును వెడల

నక్కర లేదని నిశ్చయించుట, ఆంగ్లదేశమున కర్థము గాలేదని బాప్టిస్టాగారు దెలిపిరి. మాంటాగూగారి ప్రకటనము వెలువడువరకు నేల యూరకుండ వలయునని, బాప్టిస్టాగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. మాంటాగూగారి ప్రకటన మెటు లున్నను, కాంగ్రెసు సంఘము కోరిన వరముల గూర్చి ఆంగ్లదేశమునకు స్పష్టముగ నివేదించుటలో దోషమెద్దియు గాన్పించదు. ఇతరకన్నను తక్కువ సంస్కరణములను దేశ మంగీకరింపదని ఆంగ్లదేశ మునకు తమ నిశ్చయమును తెలుపుటకు, నాయకు లేల వెనుకంజ వేయవలయును? కాంగ్రెసు సంఘ మువారు వెనుకకు దగ్గుటచే, ప్రజాశయములకు చేయూత నొసాదలచిన లేబరు పక్షమువారు గూడ, హైందవులకు తాము కోరినదానిపై పట్టు దలయున్నదా లేదాయని శంకించుట కవకాశము గలుగుచున్నది. కాంగ్రెసుసభ ఎంత విశాలమగు సంస్కరణముల గోరిన, నట్టి సంస్కరణముల నామోదించుటకు లేబరుపక్షమువారు సంసిద్ధులై యున్నారని బాప్టిస్టాగారు చెబుచున్నారు. మన నాయకులే గొందరు ఎంతమాత్ర మిచ్చిన సంత మాత్రముతోనే సంతృప్తి జెందవలయు నని దేశ మున కుపదేశించుచు, కాంగ్రెసు సంస్కరణముల గూర్చి తమ దృఢ సంకల్పమును గనబఱుకక యుండ, ఆంగ్లదేశమిత్రులు వీరిచర్యజూచి ఏవగింపు జూపినచో, ఆశ్చర్య మెద్దియు నుండదు. కాంగ్రెసు రాయబారము వెడల నక్కరలేదని తీర్మానించుటయే, నాయకులు గావించిన గొప్ప తప్పిదము.

కాంగ్రెసు రాయబారము నిలిపివేయబడి నను, స్వరాజ్యసంఘముల పక్షమున మాత్రము రాయబారములు వెడలుటకు నిశ్చయించినవిగాని, వీటిని ఆంగ్లక్రభుత్వమువారే యూపివైచిరి. ఇందుపై దేశమున గలుగవలసినంతగ సంచలనము గలుగలేదు. కాంగ్రెసు నాయకు లీ రాయబారపు నిరోధముగూర్చి తమ యసమ్మతి నేలనో దృఢముగ దెలుపలేదు. హోంరూలు సంఘముల కవమానము గలిగిన, తమకు గలిగినటుల వీ రెంచిరో లేదో తెలియదు. ఫలిత మేమయినది? బాప్టిస్టాగారు బంటరిగ విడిచిపెట్టబడిరి. స్వరాజ్యసంఘ రాయ బారముల నిషేధముచే, సి.కె.హం పక్షము వారికి మంచి యవకాశము చిక్కినది. హైందవ శాశయ ప్రతికూలురు తమ యాటలను నిర్దోషముగ కొనసాగించుటకు వీలు గలిగినది. కాని బాప్టిస్టాగారు నిరుత్సాహులు గాలేదు. నవంబరులో నయినను, తిలకుగా రాంగ్లదేశమునం దుండవలయు నని బాప్టిస్టాగారు గోరుచున్నారు. ఆంగ్లప్రజ లందరును లోకమాన్యుని హిందూ దేశ ప్రతినిధిగ స్వగత మొసగి గౌరవించెద రని బాప్టిస్టాగారి ప్రబల విశ్వాసము. తిలకుగా రాంగ్లదేశమున కేలేందినే, కార్యసానుకూల మగు నని, బాప్టిస్టాగారు చెబుచున్నారు. తిలకుగారు ప్రధానమంత్రిగారి కంపిన సందేశము ఆంగ్లదేశమునం దత్యంత సంచలనము గలిగించెనట. తిలకుగారి నెటులయినను తూలనాడి, వారి రాయబారమును ప్రయోజనకరహితముగ గావించుట కాంగ్లదేశమున గొందరు ప్రయత్నించి రట గాని, వాప్రయత్నములు వ్యర్థము లగుటయే గాక, వారంపిన సందేశము ప్రతికూలభావమును పూర్ణముగ చొలగించిన దని బాప్టిస్టాగారు చెబుచున్నారు. తానే దేశమునం దంతవరకు ననుకూలాభిప్రాయమును గలిగింప గలిగినపుడు, నాయకశ్రేష్ఠుడగు తిలకునంటి వారెంతటి పనియై నను గావించగలరని, బాప్టిస్టాగారు వెల్లడించుచున్నారు.

భారతీయుల ప్రస్తుత విధ్యుక్త మెద్ది? బాప్టిస్టాగారీ విషయమై అసందిగ్ధముగ వెల్లడించిరి. కొంచెము ఇటునలు నూగులాడుచున్న భారతీయ ప్రముఖులు బాప్టిస్టాగారివాక్యముల జూచియైనను, కృతనిశ్చయులగుట భావ్యము. లేబరుసంఘముల వారు బ్రిటీషు ప్రజలకు హైందవాశయముల గూర్చి బోధింప సారంభించిరట. ఉద్యమ వ్యాపకము సక్రమముగ కొనసాగుచున్నది. లేబరు పక్షమువా రీవరకే పార్లమెంటుసభలో కుటకు బడి గలిగి యున్నారు. ఇకముందు వారి కృతిక అన్ని పక్షములవారి ప్రతిభను మరుగుచువ వచ్చును. అట్టి అనుకూలరేరుణమున, హిందూ దేశము వెనుకంజవేసి వారి యభిమానమును బోగొట్టుకొనుటకన్న అనాలోచిత మగు కార్య ముండదు. ఇప్పటికయినను, హిందూ దేశము లొట్టుపాటు లేకుండ తన కోర్కెలను ఖండితముగ వెల్లడించి, తన దృఢనిశ్చయమును దెలుపనియెడల, మాంటాగూగారి సంస్కరణము లనే ఆంగ్లదేశీయు లంగీకరింపవచ్చు నని, బాప్టిస్టా గారు భారతీయులను వాదించుచున్నారు. తాము కోరిన కనీసపు కోర్కెలకన్న కొరవడు సంస్కరణ మాలను, అంగీకరింప మని భారతీయులు అసందిగ్ధ ముగ వెల్లడించిరేని, లేబరుపక్షమువారు భార తీయులకు తమ చేతనైనవరకు సాయము గావించెదరు. నిశ్చలమానములు గాని వారల కెవరును తోడ్పడ బూనరు. కావున భారతీయులు ఆత్మ విశ్వాసము గలిగియుండుట ప్రథమధర్మము. హిందూదేశపు పారిశ్రామికల స్థితిని బాగుచేయుటకై భారతీయులు ప్రయత్నింపవలయు నని, బాప్టిస్టాగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇట్టి కార్య ముచే, లేబరుపక్షమువారి యభిమానమును నింపాదించుట సులభసాధ్య మని వారి యభిప్రాయము. ఏల నన, యూరపు అమెరికాఖండము లందలి లేబరుపక్షమువా రందరును ఇదివరకే నేకాశయబద్ధులై ఉదార భావ భరితులయి యున్నారు. ఈ యుద్యమము ఆసియాఖండము నందు గూడ వ్యాపించినయెడల, హిందూదేశము ప్రపంచమునం దర్హాసమును సంపాదించుటకు వీలు గలుగును. వీలయినయెడల అసంఖ్యాకు లగు భారతీయుల సంతకములతో దేశనిశ్చయ మును దెలుపుచు, విజ్ఞాపన మంపవలయు నని, బాప్టిస్టాగారు గోరుచున్నారు. బాప్టిస్టాగారు లేబరు పక్షమువారి తోడ్పాటుతో పార్లమెంటు సభలో సభ్యులుగ ప్రవేశింప దలపెట్టిరి. ఇక్కార్యము సఫలమగుట కింతకన్న ననుకూలరేరుణ ముండబోదు. ఇందుకు ధన మధికముగ గావలయునను మాట తథ్యము. కాని వలయుధన మును హిందూదేశము పంపుట భావ్యము. తిలకుగారి కంపబడిన ఉత్తరువు రద్దగునటుల, భారతీయులు ప్రయత్నించి వారిలోగూడ మరి కొందరు భారతప్రముఖులను ఆంగ్లదేశమున కంపవలెను. లేబరు సంఘమువారి ప్రయత్నము లకు చేయూత నొసగవలెను. మన కొరకై కృషి నలుపుచున్నవారి సహాయార్హమై ధనసహాయ మంపవలెను. అన్నిటికంటె ముఖ్యమగు విషయ మింకొకటి గలదు. హైందవాశయ విజయము, హైందవుల మనోదార్ధ్యము వైననే నిలిదియున్నది. భారతీయులు స్వపరిపాలనమును పొందుటకు కృత నిశ్చయులగుచో, వారు విజయము గాంచితీరెదరు. ఈ సత్యమును గమనించి, నాయకులును అనుచ రులును ఏకాశయబద్ధులై కృషి నలపిరేని, గమ్య స్థానము జేరక వీలుండదు. ధర్మబద్ధ మగు నేతృ ద్యమ మయినను విశ్వాసముతో కొనసాగింప బడనేని, అపఖయము గాంచవరకు.

మదనపల్లి జాతీయకళాశాల

ఈ కళాశాల మదనపల్లియందు నాకొల్ప బడినది. మదనపల్లి ఆంధ్రదేశమునందెల్ల ఆరోగ్య మునకును చల్లదనమునకును క్రసిద్ధి వహించినది. ఈ కళాశాల జాతీయవిశ్వవిద్యాలయమున ముఖ్య ప్రతిష్ఠాపనము, క్రిందితరగతులు జూలై 1 వ తేదీ నను, కాలేజీ తరగతులు జూలై 15 వ తేదీ యందును తెరువబడును. విద్యయంతయు దేశ భాషలో గరువబడును. నెకండరీ విద్యను నేర్పు కాలములో విద్యార్థియొక్క మనోభావములు పెంపొందింపబడును. మత, విద్య గరువ బడును. శరీర సౌష్ఠవము విషయమై శ్రద్ధ దీసి కొనబడును. హైస్కూలులో బుద్ధివికాసము గావించుటకు, ప్రయత్నము జరుగును. పాఠ జ్ఞానము నుపయోగించుటకు సౌకర్యము లేర్పరుప బడును. సాంకేతిక విద్య గూడ గరువబడును. కాలేజీ తరగతులలో ప్రత్యేకవిద్యలు నేర్పబడును. విద్యార్థుల కీ తరగతులలో శాస్త్ర పాండిత్య ముల వడును. డిగ్రీ తరగతులకు ప్రత్యేకవిధాన మేర్పాటు చేయబడినది. ఈ విధానము త్వరలో ప్రచురింప బడును. ఈ విధానము నేర్పరుచుటలో, జాతీయ విద్యాలయాధికారులు ప్రస్తుతవిద్యావిధానమునే యనుసరించి అనవసరమగు తరగతులను పెంచుచున్నారేమో యని మాకు సందియము గలుగుచున్నది. మాతృకావలో విద్య నేర్పునపుడు, విద్యార్థుల కిప్పుడున్న మనోభార ముండజనదు. అనాధవముమీద గాని జాతీయ విద్యా విధాన మును చక్కబరచుటకు పీలుండదు. ప్రథమ ప్రయత్న మగుటవలన కొన్నిలోపము లుండవచ్చును. ఆంధ్రు లీ ప్రతిష్ఠాపనమునకు తమకై వంచన లేకుండ తోడ్పడి, జాతీయ విద్యాభిమాన మును వెలిబుచ్చెదరని యాహించుచున్నారము.

మైసూరు : స్త్రీవిద్య

మైసూరు ఆర్థికసభలో స్త్రీవిద్య సభివృద్ధి గావించుటకు, సి. ఆర్. రెడ్డిగారు కొన్ని సూచనలను సభవారికి చెలిపిరి. స్త్రీవిద్యను దేశభాషల మూలముననే నేర్పవలయునని, ఒక సూచనగలదు. దాదాపుగ సభికు లెల్లరును, ఈ సూచన నంగీకరించిరి. పురుషులు ఆర్యభాషలో విద్య నభ్యసించుటచే గలుగుచున్న ప్రబలస్వప్నము లెల్లరకును సువ్యక్తమగుచునే యున్నది. స్త్రీవిద్య ప్రారంభ దశయందున్నది. ఈ తరుణముననే, పురుషుల విద్యావిధానమునందలి లోపములను స్త్రీవిద్యా విధానమున దొలగించుట శ్రేయస్కరము. మైసూరు ప్రభుత్వమువారి విషయమై త్వరలో మేల్కొనుట భావ్యముగ నున్నది. కాని, ఆ సభలో మహారాణి కాలేజీ అధ్యక్షురాలుగ నున్నవిద్యుగా రీ సూచన స్త్రీవిద్యాభివృద్ధికి నవదాయక మని పట్టుదలతో నుపన్యసించిరి. కాని సభ్యులనకు లీ తీర్మానము నామోదింపబడలేదు. ఈ సూచన లంగీకరింపబడినది. అంగ్లామావ్యామోహము క్రమక్రమముగ దగ్గుచున్నను, ఇంకను కొందరు, విదేశభాషలలో విద్య నభ్యసించిన గాని గౌరవములేదను దురభిప్రాయమును వివనాడ బాలకున్నారు.

వంగదేశము : అరాజకము

అరాజక మింకను వంగదేశమునందు తెల జూపుట విచారకరము. నేటి తంత్రీవార్తలలో డక్కాయందు పోలీసువారికిని, అరాజకులకును జరిగిన పోరాటము గూర్చి చెబువబడినది అరాజ

కులు ఆయుధసహిత లై రక్షకశక్తుల నెదిరించి తుట్టుతుడ కరాజకులు లొంగిపోయిరి. ఈ పోరాటము విని, ప్రజ లనేకులు మూగియు, దూరము నందు నిలువబడిరని, వార్తయందు గలదు. ఆయుధ పాణులగు అరాజకుల దుండగముల నడచుటకు, నిరాయధు లిగు ప్రజలు నిస్సహాయస్థితియందుండట గాననగును. ఆయుధశాసనమును తొలగించినయెడల, ప్రజ లతిధైర్యముతో అరాజకుల నెదిర్చి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడ గలుగుదురు. ప్రజలును ప్రభుత్వమువారును గలసి అరాజకవిష వీజనిర్మూలనమునకు దృఢప్రయత్నముల గావించ గోరుచున్నారము.

అనాధవారీసదనము, కాశీ

హిందువుల కెల్లను ముఖ్యపవిత్రస్థాన మగు వారణాసియందు విలేంతువుల స్థితిని చక్కబరచుటకై అనాధవారీసదనము నూతనముగ స్థాపించబడినది. ఇందు విలేంతువులకు అన్నవస్త్రాదు లిచ్చి ఉపయోగకర మగు విద్య నేర్పెదరు. కాశీనగరమునందెట్టి ప్రతిష్ఠాపన నెలకొల్పుట అత్యంతోపయోగకర మనుటకు సందియము లేదు. ఈ ప్రతిష్ఠాపనయందు విద్య నభ్యసించదలచువారు త్వరలో దరఖాస్తుల నంపుకొనవలయు నని, ప్రతిష్ఠాపనా కార్యవిధానములు ప్రకటించుచున్నారు. ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలను బోషించి పెంపొందించుటయే నిజమగుదానము. ఈ ప్రతిష్ఠాపనము ప్రజల సహాయము బడసి, అనాధ స్త్రీల వెతల శాపుట కువకరించు గాక యని కోరుచున్నారము.

బంగారపు మొహరీలు

బంగారపు మొహరీలను తయారుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారిపుడు కలపెట్టెరని చెలియియుంటివి. నూతనముగ బొంబాయిలో నొక టంకశాల స్థాపించబడెను. నవరసుల జేయుటకు, అచ్చ లింకను ఈ దేశము జేరలేదు. అందుచే వాటిని తయారు జేయుట కింకను కొంతకాలము వట్టును. ప్రభుత్వమువారివద్ద బంగారము చాల గలదు. దానితో మొహరీలను దయారుజేసి, ఆర్థిక సంక్షోభమును తగ్గింపవలె నని వారు దలపెట్టిరి. మొహరీలకు ప్రభుత్వమువారు తమ స్వంత అచ్చులను దయారుజేసెదరని చెలియుచున్నది.

మైసూరు వార్తలు

ఆర్థికసభ. — జూన్ 16వ తేదీన ప్రారంభింపబడిన మైసూరు ఆర్థిక సభాసభివృద్ధి మైసూరు రాజకీయ కార్యాలయములవద్ద కొన్ని సంస్థానపు పదాధ్యక్షులు ప్రదర్శించబడెను. వానివిట్టి యధ్యక్షులవలన కలవయిన పదాధ్యక్షులలో నెన్నిటినిచుట తయారుచేయుటకు వసతులున్నదియో ప్రశ్నించుచున్నాము. ప్రదర్శించబడిన వస్తువులలో అగ్నిపెట్టెలు, పుట్టలు, బొంబులకు చాపబుట్టిదలకు పట్టుకోర్లు ఈలు ప్రధానములు. మొదలగువి ముఖ్యములు. ఇరవీయ మైసూరు నగరముననే జేయబడినవి. టెంకగూరు మామ ఇంధన్వీరు ఇన్ స్టిట్యూటువారు తాముచేసిన వస్తువులను ప్రదర్శించిరి. టెంకుగూరు నెల్లరులు ఇంధన్వీరులు కర్మచాపువారు కొన్ని కర్మపులు ప్రదర్శించిరి. మరొన్ని ముఖ్యములగు వస్తువులతో కూర్చు కుంకులు కొన్ని సహకారమునకు, వ్యవసాయమునకు, రెయిల్వేలయన, విద్యయందును సంస్థానమొందిన యభివృద్ధిని చూచించుటయును గోడలకు ప్రబోధకట్టుడెను.

మొహరీసోదము సికింద్రాబాద్ నుండియవచ్చు బాల్కనీ పాపామలనుగూర్చి కొన్ని సంస్కరణముల చేయవలసినదని రోజినమువారిని హెచ్చరించుటకు మొన్నటిదిన మొక సభ జేసిరి. విశేషముగ చర్చజరిగెను. సభలో ననేకమంది స్త్రీలు నుండిరి. తీర్మాన మేదియో జరుగ లేదు.

మైసూరు సంస్థానపురాజకీయ కాఫలంయను సంఘము లయను కర్మదేవముల ననుసరించి ప్రాతినిధ్య మొనగుట కీర్పాటులజేయవలసినదని గోరువాల్సొకర మహమ్మదీయనాయకులకు 24 వ తేదీన మహారాజావారు సందర్శనమిచ్చెదరు.

వృత్తాంతములు

దర్శనగా మహారాజావారు ఇటీవలముద్దయనకు రెండు లక్షల రూప్యముల విరాళము నొసగిరి. శ్రీశ్రీయధ్యక్షులును ముగైదులక్షల నిచ్చెద యని వాడ తెలిపిరి.

కోలాట బంగారు గనులనుండి రూ 3,68,946-15-0 ల బంగారము బొంబాయి నుండిన కంపనదెను. వాను నెలకొనవలె పక్షమున దివిజారదంతయు తీయబడెను.

కాంగ్రెసునకు సంస్కరణముల జలవరతుటవనకు మూడు లీరు సభ్యులకు బొంబాయిగర్వరూర రహదారిని సంతులన తయారవృత్తిని తెలుపుటవన అలకాబాదు హోమయూర లీరు వారియాజమాన్యమున బహిరంగకర్త జరిగెను.

బంగారావారతనమువారి రాక. — కోలాట ప్రభువు గారును పరివారమును ఈ నెల 21 వ తేదీ కుక్కవారమువారు దార్శిలింగుకు విడలి 22 వ తేదీకి కలకత్తాకు వచ్చెదరు. వీరి కర్మమున మొదటిసారి కొండలమీద చాల స్వల్పకాల ముండిరి. ఇక్కడలీల కార్యాలయముల వారుగూడవచ్చెదరు.

యధ్యక్షత్రములు. — జూన్ 18వ తేదీనాటి కమ్మగు కడివ యధ్యక్షత్రముల విలువ రూ. 14,11,97,700. వివరములు టెంగాలు రూ 7,16,28,500; బొంబాయి రూ. 3,05,80,400; సంయుక్తరాష్ట్రములు రూ. 1,05,98,000; మదరాసు రూ. 1,02,18,500; చిల్లారాష్ట్రములు రూ. 182,14,200; ప్రభుత్వ వివరములై ప్రభువ పక్షంతిచ్చ వివరముల వృద్ధి రూ. 3,16,12,700.

బంగారమున అరాజకులు పోలీసువారిని కలవడుట. — డక్కాలో అరాజకులని తలపడువారికిని పోలీసువారికిని పోరాటము జరిగినది. ఈ నెల 18 వ తేదీన పోలీసువారిక యింటిని చుట్టవేయగా యింటిలోనివారు పోలీసువారి నెదిరించిరి. అప్పుడు డక్కిలో మొదట పోలీసు మాన్యుయిసు హెడ్డు కనిపియెను గా య ప ర చె న ని వె ను క తె లు వ బడినది. కనివారమునా దుదయమున డక్కాలో కాలబాట సంధులో పోరాటము జరిగినది. కొందరు అరాజకులు ఆసందు లోన ఒకమేడను అద్దెకు పుచ్చుకొనిరని తెలిసి కలకత్తానుండి వచ్చిరి కొందరు సి. ఇ. డి. యుద్ధోగులును ఇన్ స్పెక్టరు కనంత తుమార ముగ్గిగారును చాలమంది కనిస్టేబులును కుక్కవారము వారురాత్రి ఆమేడకు చుట్టవేసిరి. కనివారమునా దుదయము నవారు తెలుపుటకు పగులకొట్టి లోగడవేసింది. లోపలనున్న వారును పోలీసువారును పిస్తోళ్లనుకాల్చిరి. ఇన్ స్పెక్టరుకును మరియుక పోలీసుయుద్ధోగిని ప్రభువునకు గాయములు తగిలినవి. అరాజకులలో ఒకడచట చనిపోయెను. ఇంకొకనికి బల మగు గాయముతగిలినది. మరియుకనికి స్వల్పమగు గాయముతగిలి నది. ఇంకొకడు తప్పించుకొని పోయెను. ఈ అరాజకులెడలో ఇంక చెలరేడు గుర్తించలేదు. ఆశ్వేషణము జరుగుచున్నది ఇప్పుడ అరాజకులు పిస్తోళ్లను విరానములేమండ కాల్పులవలన పోలీసువారును కాల్పులలనవచ్చింది. పోలీసువారు సాహసము తో లోనికి పోయిరి. పురురాసింగు అను హనుకానిస్టేబుకు ప్రాదాపాయకరమగు గాయముతగిలినది. అతడు వారి ఆయుధ ములను లాగుకొనబోయెను. ఇన్ స్పెక్టరుకుగూడ గాయములు తగిలినను అతడు వారిని కదలవీడకుండు చుట్టవేసెను. సంతుల సువరమున ఒక అరాజకుడు గుండుతగిలి చనిపోయెను. ఇంకొకనికి అపాయకరమగు గాయముతగిలినది. మరియుకడు తీవ్ర ముగా నెదిరింపగ నెలిసి పట్టుకొనిరి. అతనికి గాయములు తగులలేదు. పిస్తోళ్ళవ్వరి విడి చాలయంది అచట పోగుపడిరి. గాయములుతగిలిన అరాజకుడును హెడ్డుకనిస్టేబును జైద్య కాలలో ఆదివారమునా దుదయమున చృతికొందిరి. ఇన్ స్పెక్టరుకు కొద్దిగా నశుముగావున్నది తెలిసినది. ఆయంటి చాల విషకగ్రంథములు కరవత్రములు రహస్యగోచరశీలులు మున్నగునవి వోరెనది.

దుఃఖకరమగువార్త. — చెన్నపురిలో హిందూ స్త్రీల లక్ష్మీనిలాససభ ప్రెసిడెంటు ఎం. లక్ష్మయ్యగారి తెనిమిటి తిరువళ్ళి కేసీలో 12 వ తేదీ 4 గంటలకు చనిపోయి రనితెలుపుటకు చింతియచున్నాము. ఈ విషయము సభాసభ్యు రాండ్రను విచారసారమున ముందినది. ఆమె దుఃఖమునకు ఉపశాంతి శ్రీరామమ్మార్చి కలుగజేయుగాక.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

దరఖాస్తు లిపు డివైజ్ క్షేత్రములు.

ఈ బుణము నూటికి 5 శాతము వరకు ఉంటుంది. వృత్తిపనులకు, ఈ యుద్ధబుణ పత్రములు మొదల 1921 వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలీయబడును. 1925 సం॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928 సం॥ 100-కి 105 రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యివ్వ ప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చింపి మీ పేరు వ్రాసి పంపుడు.

దరఖాస్తు నమూనా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,.....1918.

కో కార్ థి రి,

ప్రతిమైన ఆద్యాయ, ఇందులో.....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోక యుద్ధబుణపత్రమును (ప్రామిసరీనోటు *) నొకదాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యుదాచు ఏ సంవత్సరములో సామ్యుకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

ప్రతిమైన ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....చిలపము..... (స్వస్థముగ వ్రాయుడు.)

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుకు ఏ జర్నీ)

ఇంగ్లండు

జూలై 12-న కమిషనరు.

లండను, జూను 12:— ప్రజలకుందీరమున హాగూరికి ప్రత్యుత్తరమునగుచు మాంట్రూగు గారిట్లు చెప్పిరి.— మేజరు వార్డును పైట్టుగాను తాత్కాలికముగ కానిటరీ కమిషనరుగ నియమించబడిరి. తగినవారువచ్చిన వారికాయుద్యోగము నిచ్చుట కేమియు సభ్యులకరములేదు. వైద్యోద్యోగముల నెత్తుకొనుట లో హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారు తగిన యేర్పాటుల మొనరించుచున్నారు. మేజరు పైట్టుగారికి డిప్లొమా లేనందున వారిని తాత్కాలికముగ వైన నిరసాగించుట తగదని హాగూరు చెప్పిరి.

హిందూ దేశ సంస్కరణములు.

జూనులో ప్రకటించబడుట.

లండను, జూను 15:— 55 హెచ్.బి. రాజ్యపు గారికి ప్రత్యుత్తరమునగుచు మాంట్రూగు గారిట్లు చెప్పిరి.— తానును మేజరు పైట్టు గారును గలనీ చేసిన నివేదనపు ప్రకరణ హిందూ దేశమునకు ఇచ్చుట తగినన్ని సిద్ధము చేయబడినంతనే పార్లమెంటున కర్పించబడును. జూను నెలఖరన సంస్కరణములు ప్రచురింపబడును. ప్రచురణములన వివిధములగు సలహాలను నూతనలను దొరతనమునా చాలా చింతగలందుల కట్లు ప్రచురించు టెంతేరయ్య లాభకరముగ నుండవలెను.

పొలీసువారి అల్పభృత్యములు

కర్నూలు యేట్టుగారికి పత్రుత్తరమునగుచు మాంట్రూగు గారిట్లు చెప్పిరి.— యుద్ధారంభమునందీయు ఇండియను పోలీసుల వారందరికిని తీతములు పొచ్చింపబడినవి. యేట్టుగాను పోలీసు ఉద్యోగియుల తీతములు తక్కువగా నున్నవని చెప్పి విషయము పట్టి పర్యవేక్షకు మీ వ మ న వారి నివేదన మా లో చించునపుడు విచారింపబడును. ఈ విషయమును గూర్చి హిందూ దేశ దొరతనము వారు స్థానిక దొరతనముల వారిలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నడపుచున్నారు. ఈనూతన లెక్క దంపకునదియు కనుగొనుట కతడు ప్రాచీనడెను.

అంతర్జాతీయసంఘము.

పాలు.

లండను, జూను 17:— పాలవిశయమున ఆహారము ప్రశస్తీ గుర్తింపబడిన కిన్నగారనిరి.

బార్మీ గారి నూతనలు.

లండను, జూను 16:— మంత్రిగ్గ సభ్యులలో నొకరగు బార్మీ లాస్టి గూరు, మిత్రమండలివారి అంతర్జాతీయ సంఘపు ఏర్పాటునుగూర్చి దావ్య ఫార్ములదన పర్యవేక్షించుచు కార్యత సంగి నొనరించుకొనుట కది యొక్కటియే మార్గమని చెప్పిరి. మొదట యూరపునంతటి వాక్రమించుకొనెనెంచు జర్మన ప్రభుత్వములను ధ్వంసము చేయవలసియున్న యుద్ధమంతము గాక ఫార్ములే అంతర్జాతీయ సంఘము నెలకొల్పి ఏర్పాటు నొనరింపవలయును. లేక యుద్ధక్రమమున వివిధభాతులు ప్రపంచ కార్యత సంగి యేర్పాటుల మరువకలగుదురు. అన్ని భాతులును తమ పిర్యారుల సీ సంఘమునకు విసిరించుకొనుట నిష్పంధము చేయబడవలయును. తదనంతర మిక ముందు ప్రాపంచిక కాలికి భంగము నొనరించు చేతమును ఆర్థికముగ బహిష్కరింపవలయును. ఆటలను నివృత్తి గావచ్చు చిట్టదివరకు తక్కిన అన్ని భాతులన్నియును గలనీ ఏజాలి ఏర్పాటుల నతిక్రమించ జూచునో దానిని విచించి మంచిమార్గమునకు తేవలయును. జ్యూనినిగూడ నిండుతీర్పులకు వెనుకనుండి కృషి చేయవలయును. ఇందు నిమిత్తము వివిధభాతులు తమ తమ ప్రాధమ్యముల విశేషముగ తగ్గింపవలయును. చేతిపనులను వ్యక్తులు విశేష లాభములేచుకుండ చూడవలయును; ఇందునిమిత్తము వెంటనే అంతర్జాతీయ సభ నేర్పరపవలయును. దానికి మునుపటివైపు ప్రతినియును, దొరతనపు ప్రతినియును ఆహ్వానింపబడి మరకులు తగ్గింపవలయును. ప్రస్తుతము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నేకముగ బంధించిన నూత్రవిస్తరణముననే ఈ భావము సిద్ధించును. రాజ్య సంగి యేర్పాటులందు మిత్రమండలి వస్తుసంపదనంతటిని భద్రముచేకొనుటకీ యొకంబడికీ తగినసంరక్షకపు సంగిగనుండవలయును. అట్లే యేర్పాటు జరిగినయెడల జర్మనీ తనస్థితిని బాగుగ తెలిసికొని ప్రస్తుతపుటధికారుల నానల కంపప్రయత్నింపవలయును. సామ్రాజ్య కలహముల పన్నిటిని పరిష్కరించుటకు యుద్ధమంత్రి వర్గమెట్టి సర్వాధికారిగనన్నదో అటునే ఈ అంతర్జాతీయ సంఘము ప్రపంచకపు మహా పార్లమెంటు గుర్తింపబడవలయును.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ.

లండను, జూను 17:— నేడుదయమున రెండవ సమావేశము జరిగెను. సభ్యులందరూ ఆస్ట్రేలియా ఇండియా ప్రతినిధులును గూడ సభికులవచ్చిరి. వారికి దొరతనమువారు సభవారి పక్షమున ఆధినివేశముల మంత్రి స్వాగత మొసంగెను. అన్ని ఆధినివేశముల వారును ఇండియావారిను గూడ సీసభకు

వచ్చుటచే ప్రాతినిధ్యము సమగ్రము. ఇదివరకటి సమగ్ర ప్రాతినిధ్యము కలుగలేదు. చక్రవర్తిగారిపట్ల రాజభక్తిని తెలుపుచు సభ వారు చేసిన తీర్మానమునకు శ్రీవాంశంపిన ప్రత్యుత్తరమును లాంగు గారు చదివిరి. సామ్రాజ్యమునకు నివేశములవారి పక్షమునను సభవారు రాజభక్తిని తెలిపినందులకు నేను వందనను బొనరించుచున్నాను. అధినివేశముల ఇండియా ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగిరి. తీర్మానమున కర్తవ్యముగ సంతసించితిని. విషమస్థితి ఆర్థికముగనున్న ఈ తరుణమున నీసభాసమావేశము జరుగుటయే సామ్రాజ్యవాను లందరి ఏకీభావమునకును ప్రబలదర్శనము. సామ్రాజ్యవాను లందరను మానవ స్వాతంత్ర్య సంరక్షణమునకు కంకణమును ధరించియున్నారు. ఈ సభవారి ఆలోచనల ఫలితముగ శత్రుసంహారమునకును ఆర్థికస్వాతంత్ర్యైక్యత బలోపేతముగు సామ్రాజ్యమును ముందు నిర్మించుటకును తగిన యొకమత్తము ప్రజలలో కలుగు గాక యనిశ్రివారు వ్రాసిరి.

మునిగిన నాకలను పైకితీయుట

లండను, జూను 17:— ఈ యుద్ధసమయమున మునిగిన నాకలు మున్నగువానిని నాకాదళమువారు తేల్చించుటను చూచిన యుద్ధమునకు పూర్వమిది ఆంధ్రవమని ఎల్లవారును తలంపక పోరు. వెనుక 1500 టన్నులకంటె భారముగ వాని తీయుట జరుగ నేరదని తలపబడినది. ఇప్పుడు 3500 టన్నుల బరువుగల వానినిగూడ నులభముగా పైకి తీయుచున్నారు. 1915-1918 సంవత్సరముల నడుమ 1200 టన్నులకు మించిన 400 నాకలను తెచ్చిరి. నాకలలో మాంసము కాకములు మున్నగు వని కుట్టుట వలన కలిగిన విషవాయువుల తొలగించుట కొక క్రొత్తసాధనము కనిపెట్టబడినది. క్రొత్తక్రొత్త యంత్రములుగూడ కనిపెట్టబడినవి. వాని వలన అంతర్జామితే మంచబడిన 14000 టన్నుల నాకను 30 లక్షల పౌనుల నెలగల ఆహారపదార్థములతో గూడతేల్చగలిగిరి.

విర్లాండు

విర్లాండు పరిపాలనము.

లండను, జూను 17:— ఢిల్లీ ప్రభువుగారి ప్రకటనమును దొరతనమువారి అభిప్రాయమును వివగోచరమని కార్నెలుగారనిరి. 25-వ తేదీని చర్యజరుగ గలదని బోస్ వర్లాగారనిరి.

పశ్చిమరంగము

అర్రాసుకు తూర్పున చాడి.

లండను జూను 17:— మేము అర్రాసుకు తూర్పున చాడినదిని కొందరిపట్టుకొని మిసి నెంపీ ప్రాంతమున కరువుల నోడించితిమి. రాత్రి కొంతసేపు ఆల్బర్టుకు వాయవ్యమున కరువులు మాస్థానములపై నధికముగా ఫిరంగులను కాల్చిరి.

అమెరికావారి ప్రకటనము.

లండను, జూను 17:— న్యూయార్కునకు మేము క్రతువుల నోడించి చాలవత్సమున కలిగించితిమి. కొందరిని పట్టుకొంటిమి చాలా తెల్లనిమాంసమున రెండుసారులు క్రతువులనోడించితిమి. అచటను పికార్డ్ యొద్దను ఫిరంగుల నిరుపేరులవారును కాల్చిరి.

శత్రువిమానము.

లండను, జూను 17:— ఒక శత్రువిమానము నేడు మధ్యాహ్నము శంకుతీరమున చాటి రాగా ఆంగ్లకేరఫ్ఫి దళములవారు దానిని పారదోలిరిని అధికారులు ప్రకటించిరి.

మరాఠువారి విజయము.

పారిసు జూను 17:— నేడుదయమున ఒయిశి ఎయిసులకు మధ్యమేము తలపడి మాస్థానములను హాటుత్రేటు కుత్తరమునకు వాయవ్యమునకు విస్తరింపజేసితిమి. 100 మందిని కొన్ని మరకీరంగులను పట్టుకొంటిమిని మరాఠువారు ప్రకటించిరి.

విమానములచాడి.

లండను, జూను 17:— ఈనెల 11-వ తేదీనో నెలకు మునున వారమున ఆంగ్లవిమాన దళము ఢిల్లీనకి రైల్వేస్టేషను పరిసరముల మీద నాలుగుసారులు చాడినది తెలు. అచట కార్లెట్టి మెసాబ్లన్న మెట్టుల యొద్ద గుండ్లు సరిగతాకి ఒకరైలు బండికిని యంత్రాలయమునకును చాలవత్సము కలిగినది. కార్లెసురైల్వేమీదను హాగిండిజను డిల్లీజను ఆయుధాగారముల మీదను విమానములు రిక్తి టన్నుల బొంబులను చదిల నురక్షితముగ మరలి వచ్చినవని విమానమంత్రిలు ప్రకటించిరి.

[illegible]

ఈ లేవ్యాము రక్తమును గుడ్డి చేసి వీర్యమును పొచ్చిం
చి బలమును కలిగించి యుష్ణ శమనము చేసి చేతి కాలి
మంటల బాగొట్టును. పెదదూను చల్ల చేసి శరీరమునకు
తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదలు, తలబొప్పి,
రామ్మబొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్ధశాన దద్ది 1-3 గు. 2—0—0.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్రి,
అలంకరిత గ్రంథ మహాలయం, 187, బ్రాహ్మ్య మద్రాసు.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Italian Front

Caporetto will be avenged.
Italians Confident of Success.

LONDON, June 18.—[5-35 A. M.]
ROME.—In the Chamber Signor Orlando dwelt on the sympathy of Italy for oppressed Austrian Nationalities who could absolutely rely on the promise of the Entente that their aspirations would be realized when the Entente was victorious. He continued Government would neglect no opportunity of concluding an honourable peace but no single possibility of such peace had yet presented itself. Certain so-called peace offers were solely enemy political manoeuvres. Government was convinced that it was interpreting the sentiments of all Italians in declaring that national annihilation was preferable to a dishonourable peace but without inopportune boasting in the presence of the marvellous stand by the Italian Army we can be confident that in a few days Caporetto will be avenged. The Chamber by 283 votes to 34 voted confidence in Government and adopted the Provisional Budget.

Austrian Offensive—a Complete Defeat.

LONDON, June 18.—[2-30 A. M.]
PARIS.—M. Henri Bidou writing in "Journal Des Debats" states:—What we know indicates that Austrian offensive has been as complete a defeat as possible and the whole plan of attack has been upset and shattered. A great assault like the Austrians' is a failure if it does not succeed immediately. It is possible that there will be long and bitter struggle but the initial result must have dominating influence on the whole development of battles.

7 Austrian Divisions Attacking. Slight Progress.

LONDON, June 18.—[1-30 A. M.]
The Italian semi-official statement says:—Seventy one of the Austrians ninety-two mobilised divisions have already been identified constituting the whole of Austria-Hungary's efficient troops. Enemy is employing all available artillery and aviation. No fewer than 7500 guns are in action. Three Austro-Hungarian armies are engaged under Field Marshal Von Bowen, namely, Von Scheuchener's army between Atico and Piave, Archduke Joseph's at Montello and Von Wurms on the Lower Piave. Thousands of bodies cover ground in the Mountain sector and are becoming heaped up along the Piave. Gains after two days are very slight compared to the objectives assigned for the first day. Captured orders urge the necessity of capturing fortified area with a view to reaching Italian supplies. They also lay down instructions for army living on country's resources and for personal pilage.

LONDON, June 18.

(5-35) The Italian evening communique says:—Enemy on the 17th June did not renew infantry attacks on mountainous and Montello front. Our troops made successful drives and occupied a number of positions capturing machineguns and some hundreds of prisoners. Important actions developed south of Montello and along the Piave in the zone between Zenson and Fossalta but enemy was everywhere stopped by counter-attacks and abandoned several hundred prisoners. An attempt to cross the river between Maserada and Padesine were bloodily repulsed. Other counter-attacks which are now developing on the Lower Piave have assured us advantages.

The British Successfully Check the Offensive.

LONDON, June 18.—(7-35 P. M.)
Last evening's Italian official communique confirms the failure of the Austrian offensive in mountains which was the most critical sector and shows that Italians have every prospect of restoring the position on the Piave where alone enemy scored some success. The British held the post of honour in the mountains. How well they rose to the occasion is provided by the remark of a correspondent that the results of the enemy attack suggest that it was the British who carried out the most successful offensive. The Austrians undoubtedly hoped to sweep to plains and crush Italy. The latter's achievement in resisting the first onslaught of the greatest offensive in her history assured that she is capable of striking a blow for the whole Allied cause. Germans are not likely to send assistance their strength on the Western front would be correspondingly weakened.

Allies' Successes Rectify Line. Forty-four Enemy Aeroplanes Felled.

LONDON, June 17.
(9-55 P. M.)—An Italian communique says:—Following on Saturday's heavy losses the enemy on Sunday limited his action to hindering with intense fire our own and the Allied counter-offensive. The latter however was able to gain partial successes and rectify the line at several points. The battle proceeded with extreme violence along the Piave. The enemy heedless of losses continued powerful pressure in order to extend the occupation of Montello and thereby open a way to the plains. We strongly engaged the enemy on the line of the Ciano Montello crest and St Andrea holding our position on the river between St Andrea and Fossalta also effectively opposing the advance before the bend of St Dona. We and the Allies have now taken 4,500 prisoners including 261 by the French. Forty-four hostile aeroplanes were brought down in two days.

Enemy Strongly Held.

LONDON, June 17.—(12-15 P. M.)
ROME.—The Premier, Signor Orlando has communicated to the Senate and the Chamber information from Italian headquarters until ten last night. The informa-

tion said during the day the enemy by a strong reaction hindered our and the Allied counter-offensive pressure on the Asiago Plateau in the Monte Grappa region. The enemy also attacked all along the Piave in order to establish solid bridgeheads on the right bank of the river. Our troops by tenacious resistance and repeated counter-attacks strongly hold the enemy.

The struggle is very bitter on the eastern slopes of Montello, and west of Sandomed Piave.

ATTACK ON THE BRITISH. Artillery Battle Ended.

Enemy Reorganising After Defeat.

LONDON, June 17.—[9-15 P. M.]
A British Italian communique says:—The artillery battle has died down and the enemy is reorganising after his severe defeat. Captured maps show that the enemy's objectives were very ambitious. Our prisoners now number 716 and our booty four mountain guns, forty-three machine guns, and seven flame-throwers. Considering the severity of the bombardment and the intensity of the fighting our casualties were very light. Our airmen on Saturday and Sunday dropped over three hundred bombs and fired over 25,000 rounds at troops and transport attempting to cross the Piave.

Heavy Enemy Losses.

LONDON, June 17.—(4-35 P. M.)
Reuter's correspondent with the British army in Italy wiring at midnight says:—He had an interview with a high British officer who expressed himself in every way satisfied with the result of the Austrian attack against the British army. The enemy had practically lost five to our one. We had captured four guns. Our airmen on the Piave broke up at least seven bridges and fired twenty-five thousand cartridges from low altitude.

Comments on the Offensive. Attended with Scanty Success.

LONDON, June 17.
Accounts agree that scanty success has attended the attempt of the Austrians to carry out an offensive on the new German model of storm troops and infiltration. The offensive was really a series of attacks at widely distant points delivered at different hours apparently with the idea of effecting a surprise. The best comment on its initial failure is the brevity of an Austrian communique, which is practically an apology for the loss of what was gained in the first few hours. Newspapers consider the offensive the most desperate of the gamblers' throws in which the enemy has yet indulged. Its failure will be fatal to Austria and a heavy blow to German prestige for undoubtedly the Austrians have only moved in obedience to German pressure and the threat of internal revolution, hence the battle is even more critical for Austria than for Italy, as defeat will probably goad the Nationalists in the Monarchy to desperation.

Successful Allies Counter-Preparation.

LONDON, June 17.
A telegram from Rome says:—Italian war correspondents state that the date of the enemy offensive was fixed a week ago. The Italian Command was prepared and the enemy's movements never escaped observation even in bad weather, though large movements of troops were carried out with the object of diverting attention from the real point of attack. Italian and French-British artillery counter-preparation began at midnight before the enemy's preparation started and Allied artillery fire was so rapid and accurate in following the movements of the assailants that the latter's line were thrown in confusion, even the infernal fire from two thousand enemy guns failed to silence our artillery. The enemy's first waves consisted of Czechs and Slovaks but their losses were so heavy that they were withdrawn to the rear. General Von Hoetzendorf Boroevic was in command of the offensive. The principal effort was entrusted to General Schenck-Schamsil who was ordered to descend by Val Henta to Bassano while Kirbak's army was ordered to cross the Piave aiming at Treviso. Austrian heavy guns shelled towns and villages far to the rear, three hundred gas shells falling into Treviso alone.

Austrian Attack Reviewed.

Enemy's Initial Success.

Italian Counter-Attack Restores Position.

LONDON, June 17.
It has been ascertained from a reliable source that the Austrians have altogether about fifty-two divisions in the field but have not succeeded in piercing the main Italian position. The Austrians on the British front lost heavily. The British regained all the lost ground and are now attacking on the original line. The attacks against the Italians were delivered in great strength. At one time the enemy captured the whole Italian first line eastward of the Brenta and the Piave also an important position immediately westward of the Brenta. Had the advantage been maintained the position might have been serious because it unlinked the whole line westward of the river. An Italian counter-attack however averted the danger. Generally speaking the Italians regained the greater part of the ground lost between the Brenta and the Piave, although the Austrians crossed the Piave and established themselves on the north-eastern spur of Montello. Elsewhere the Italians maintained their ground except for a narrow strip on the western bank opposite Ponte Di Piave and the narrow salients north of the main railway from Venice. The Italians evacuated the bridge in the neighbourhood of Caposile.

Italian Socialists Loyalty.

LONDON, June 17.
ROME.—The Chamber has passed the provisional budget by 283 votes to 34 with great enthusiasm following the speech by the Socialist, Signor Turati, who proclaimed the complete solidarity of the Chamber. He said, that Socialists could not but feel themselves representatives of the people in arms (loud cheers) and added "Our seats have become our trenches and nothing will make us desert while danger lasts." (Loud cheers.)

Western Front

French Extend Positions.

LONDON, June 17.
(4-35 P. M.)—A French communique says:—between the Oise and the Aisne we successfully carried out local operations this morning which enabled us to extend our positions north and northwest of Hautebraye. We took about a hundred prisoners and captured some machine-guns.

Reciprocal Artillery Fire.

LONDON, June 17.—(10-30 P. M.)
A British communique says:—The enemy raided a post on the night of the 16th eastward of Hettuterne. One British soldier is missing. We repulsed hostile raiders this morning northward of the Somme. Elsewhere there was the usual reciprocal artillery fire.

LONDON, June 18.—(11 A. M.)
The French Communique says:—Between Oise and Aisne we repulsed some enemy counter-attacks and north of Hautebraye and consolidated this morning's gains. We took 370 prisoners in this region and captured twenty-five machineguns and eight trench mortars.

British Aviation Communique.

LONDON, June 18: (12-25 A. M.)
The British Communique regarding aviation says:—The enemy aircraft was active on the northern portion of British front also in the French battle zone. We destroyed twelve and drove down ten out of control. We lost ten, six of which were working south of Montdidier. We dropped twenty-two tons in day time and twelve at night heavily attacking the railway at Armentieres, Estaires Comines and Courtrai and the docks at Bruges. Two British nightfliers did not return.

Enemy Raiding Parties Repulsed.

LONDON, June 18.—[1-20 P. M.]
In this afternoon's communique Marshal Haig says:—We repulsed a raiding party southeastward of Villers-Bretonneux taking five prisoners. A successful raid southward of Albert in the neighbourhood of Moyenneville and patrol encounters eastward of Nieppe forest yielded prisoners. Hostile artillery was more active southward of Albert, it was also active westward of Serre.

British Air Attacks. Railways and Factories Bombed.

LONDON, June 17.
The Air Ministry announces that an independent force of the Royal Air Force carried out during the week ending June 11th, four attacks on the railway station and sidings at Thionville where they obtained several direct hits on the station and an explosion was observed at Carlsbutter works, and two attacks on Metz-Sablons where a direct hit wrecked a train. They also dropped three and a half tons of bombs on railway sidings at Karthaus, and railways and munitions factories at Hagendingen and Dillingen with good results. All returned.

Great Britain

Imperial War Conference.
Conference's Loyal Resolution.
The King's Reply.

LONDON, June 17.
The Press Bureau states that the second meeting of the Imperial War Conference was held this morning. There was a full attendance of members including representatives of Australia and India to whom the Secretary of State for the Colonies on behalf of the Government and the Conference extended a most cordial welcome. The Conference includes for the first time the representatives of all the Dominions and India and is more completely representative of the Empire than any previous Conference. Mr. Walter Long read the King's reply to the loyal resolution of the Conference which was as follows.—The King thanks the War Conference for the renewed assurance of the devoted loyalty of all parts of the Empire. His Majesty is glad to welcome delegates of all the Overseas Dominions and India and has received their resolution with very special pleasure. The Conference has met in circumstances of unparalleled gravity and it is a proof of the unity of the Empire in its determination to uphold the common rights and liberties of mankind. The King trusts that its deliberations will lead to even closer associations between all parts of the Empire in the resolve to defeat the common enemy and build up an Empire more free, and more united and stronger in future.

Aeroplane Over Kent.

LONDON, June 17.
It is officially stated that an aeroplane crossed the Kent coast at midday to-day but anti-aircraft guns immediately drove it off.

Milk Control.

LONDON, June 17.
In the House of Commons Mr. Clynes announced that the Food Ministry was assuming responsibility for the wholesale collection, utilisation, and distribution of milk.

Finland and Ukraine. Allies' Attitude.

LONDON, June 17.
In the House of Commons Mr. Balfour stated that the Government did not propose at present to recognise the Finnish Government which seemed undoubtedly to be entirely under German influence. He also stated that as far as he was aware none of the Allies recognised the independence of Ukraine which had not received any assistance from the Allies since it became completely subservient to Germany.

Government's Irish Policy.

LONDON, June 17.
In the House of Commons Sir Edward Carson asked for an opportunity to discuss Lord French's proclamation and the Government's policy in connection with it. Mr. Bonar Law agreed to the discussion taking place on the 25th instant.

Salvage Operations. Remarkable Achievements.

LONDON, June 17.
The remarkable salvage operations which have been carried out by the Admiralty during the war, would have been thought impracticable from a commercial and engineering point of view before the war especially the raising of vessels of three thousand five hundred tons whereas formerly anything above fifteen hundred was considered hopeless. Over four hundred ships have been salvaged mostly above twelve hundred tons between 1915 and 1918. The accumulation of gas in the holds of submerged vessels due to decomposed meat and vegetables was surmounted by the discovery of an antitoxin enabling divers to work when cargoes had been sprayed. New types of salvage machinery have been invented like submersible electric motor pump by which a submarine ship of fourteen thousand tons with a cargo of food-stuffs worth three millions sterling has been salvaged.

Russia

The French Ambassador.

LONDON, June 15.
MOSCOW.—M. Noulens, the French Ambassador, has arrived. German propaganda had reported that he had been recalled.

Anti-Bolshevist Dead.

LONDON, June 16:—[6.10 P. M.]
Plekhanov, an anti-Bolshevik leader, has died in Finland.

Central Powers

Cabinet Resigns.

LONDON, June 17.
AMSTERDAM.—The Bulgarian Cabinet has resigned. The King has requested the Ministers to keep their portfolios until a new Cabinet is formed. The cause of the resignation is not stated.

Plague in Essen.

LONDON, June 17.
A telegram to the "Times" from the Hague says:—A mysterious disease has broken out at Essen and is locally called plague. It is increasing in virulence; the mortality having risen from an average of five to twenty daily. Workers are not allowed to leave the barracks and everyone has been vaccinated, the authorities thinking the disease was smallpox.

Socialists Denounce the War.

At a Socialist meeting at Meiderich attended by a thousand people the speakers denounced the war and said they had had enough of train meat, meaning incessant hospital trains.

General

Air Raid on Paris.

LONDON, June 17.
Only two air raiders yesterday reached Paris district. There were six casualties including three women killed. A large industrial establishment was destroyed.

A Neutral Tug to Examine Wreckage of "Koningin Regentes".

LONDON, June 18.—(0.55 A. M.)
The Hague tug boat the British "Zeeland" is proceeding to-day to examine the wreck of "Koningin Regentes" with a British Naval Commander and a German Lieut. Commander on board. Examination has been entrusted to Lieut. Vink of the Dutch Navy.

Allies and Sweden. Commercial Agreement.

LONDON, June 17.
The Press Bureau announces that the Swedish Government has ratified the agreement entered into in London whereby the Allies secure the services of Swedish shipping to the extent of four hundred thousand tons dead-weight. Credits are arranged for the Allies in Sweden. Exports of Swedish iron ore are regulated as between belligerent groups. The import of Swedish paper and pulp to Britain is arranged under certain conditions. The Allies on their part facilitate the importation of stipulated quantities of foodstuffs and other commodities required for Sweden's trade and industries subject to the control with guarantees against the re-export of imported articles themselves or any of their products or similar articles.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

SIMLA, June 18.
Amongst the recent war gifts are two lakhs from the Maharaja of Darbhanga who also announces his intention of subscribing five lakhs of rupees to the new war fund.

A public meeting under the auspices of the Home Rule League, Allahabad, has been held here to reaffirm the Congress League Scheme of reforms and to protest against the insult offered by the Governor of Bombay to the members of the Home Rule League.

Calcutta

Bengal Anarchists.

Serious Encounter with Police.

CALCUTTA, June 17.
(Delayed in transmission.)
Another fight between the police and supposed anarchists is reported from Dacca. It will be remembered that on the 3rd instant when the police raided a supposed anarchist den at Dacca the occupants of the house offered stout resistance in the course of which the Additional Police Superintendent was attacked with Kukri and a head constable was wounded.

An affray took place on Saturday morning at Kaitabazar Lane, Dacca. On receipt of information that some anarchists had hired a one storied house at Kaitabazar and were living there, some C. I. D. officers from Calcutta with C. I. D. Inspector Basanta Kumar Mukherjee and a number of constables surrounded the house last night and this morning they broke open the door and entered the house. There was an exchange of revolver shots with the result that Inspector Basanta Babu and his guard Patturam Singh were seriously wounded. Of the anarchists one was shot dead on the spot another seriously wounded and a third slightly wounded in the head. It is stated that there was another anarchist who escaped. The identity of the accused has not yet been made known to the public. Vigorous enquiries are going on.

CALCUTTA, June 18.
Later:—The following particulars of an encounter between anarchists and the police which took place in Dacca on Saturday are published: In consequence of certain information received that some anarchists were in hiding, some officers of the Intelligence Branch, Dacca, in company with a strong posse of local police raided a house in which three Bengali youths who were believed to be members of a revolutionary party were living. On seeing the police approach two of these Bengali youths who were armed with Mauser pistols opened a fusillade on the police. The police were forced to defend themselves and had to fire. The police faced the anarchists bravely and attempted to capture them. But the anarchists continued to fire and mortally wounded a Head constable in the district police named Patturam Singh, when he fearlessly rushed to disarm the anarchist. Intelligence Branch Inspector Mr. B. K. Mukherjee, though seriously wounded got the desperadoes surrounded, to prevent them from escaping. In a melee one of the anarchists was shot dead, and another mortally wounded and a third one who attempted to escape and was showing a violent resistance was however arrested unwounded. The firing created great excitement and a large number of people collected and watched the proceedings from a distance. The wounded anarchist was removed to the hospital where he subsequently died and the wounded Head constable succumbed to his injuries on Sunday morning. The latter report shows that the condition of Inspector Mukherjee is slightly better. In the house where these revolutionaries were living a large quantity of revolutionary literature and revolutionary ciphers and codes were recovered. This fresh outrage of anarchists has created a great sensation and the police are very vigilant.

Government's Return for bills.

DARJEELING, June 15.
(Delayed in transmission.)
His Excellency Lord Ronaldsday and staff will leave Darjeeling for Calcutta on Friday the 21st, thus making the stay at the hills during the first term of the year considerably shorter than usual. They reach Calcutta on the 22nd. The Bengal Secretariat offices will go down about the same time.

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, June 18.
The sales of war Bonds at Banks and Government offices up to the 18th June amount to Rs. 14,11,97,700. distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	7,16,26,600
Bombay	3,05,80,400
United Provinces	1,05,58,000
Madras	1,02,18,500
Other Administrations	1,82,14,200

The total sum represents an increase during the first fortnight of Rs. 8,15,12,700 over the amount announced in the first day of issue.

Calcutta Police Administration.

CALCUTTA, June 18.
To-day's Calcutta Gazette publishes a resolution on the Police administration of Calcutta and suburbs for 1917. The following appears regarding revolutionary conspiracy:—The courage and devotion to duty displayed by the officers of special branch of the Calcutta police and their close co-operation with the intelligence branch of the Bengal Police in the struggle with the revolutionary conspiracy have at last begun to bear fruit. Except for a robbery in January and a dacoity with murder in May the city was free from revolutionary crime, and for the first time since 1912 no police officer was assassinated in Calcutta. There can be no doubt that this result is due largely to the preventive measures taken under the Defence of India Act and regulation III of 1918. At the same time the conspirators are still at work. Collections of weapons brought to light by the diligence of the police show what the nature of their activities would be, given an opportunity, and are also evidence of accuracy of information which the police are able to obtain. In one house four live bombs were discovered as well as cartridges and seditious literature. On three occasions men were arrested while in possession of revolvers and ammunition and in one case an endeavour was made to murder an officer who effected arrest. In two more houses stores of ammunition were discovered.

South India

The Economic Conference.

BANGALORE, June 18.
In connection with the Mysore Economic Conference which opened yesterday an interesting collection of some economic products of the State were on view at Public Offices, Mysore. The Geological section was replete with specimens showing the mineral wealth of Mysore. The Institute of Science exhibited several oils, extracts, essences and chemicals made from Mysore raw material. This showed how many of the things now scarce in the market owing to the war may be made from things indigenous to Mysore. Among important articles on view were safety match boxes, made of Bamboo with matches to suit mats, toys, silk shoes for babies after the Japanese pattern, tea pots and table cloths, babies woollen and cotton garments, lamp wicks etc. which were all products of home industries in Mysore city. The Home Industries Institute of Bangalore also exhibited some of the articles produced by it and these included match boxes made of palmyra leaves with matches made at the chemistry section of Bangalore Central College to suit currency note case, ladies hand bags after Japanese pattern, penholders, cotton thread buttons etc. The Central Industrial workshop of Bangalore had also exhibited some of its wares. Among Mysore products shown were certain woollen blankets which have been manufactured and supplied to the Indian Munitions Board. The make up of these blankets is so fine that they could hardly be distinguished from those of like sort hitherto imported from abroad. The Conference hall had on its walls, maps and charts showing the progress made in the State in co-operation, agriculture, railways, and education.

Mysore Infant Marriage Act.

A Meeting to Amend the Act.

To Raise Age from 8 to 10.

MYSORE, June 18.
At a public meeting held under the auspices of the Mysore Social and Civic Association a proposition was brought forward urging the Government to amend the Infant Marriage Regulation to enable the age of marriage of girls to be raised from 8 to 10 and to amend the Indian Penal Code to raise the age of consent from 12 to 14 of girls entering married life. Speeches were made in support of the proposition by Sri R. K. Kalyanaram, Editor of the "Saraswati" and the Honorary Secretary of Sree Sarada Samaj in Bangalore by Sri Debbar of Purna and by Mrs. Rangamma of the Mysore Education Department. Mr. A. N. Rayana, Bangalore, spoke in support. As the chairman was about to put the proposition for the opinion of the public considerable feeling was expressed for further discussion, ladies, a large gathering of them being present, demanding that the meeting should be terminated without referring the question to the Government. It was finally decided that the matter would be discussed further to-morrow.

Deputation of Non-Brahmins.

His Highness the Maharaja, will on the 24th instant receive a deputation of leaders of non-Brahman Hindus and Mussalmans regarding the question of the introduction of communal representation in public services and bodies in the state.

Kolar Gold.

Despatched to Bombay Mint.

GORGUM, June 18.
The total value of gold despatched to-day from Kolar Gold Mines to Bombay Mint is estimated at Rs. 8,68,846-15-0 representing the output for the first fortnight of June.

హావట్టు ప్రింట్ చేసిన ముద్రాపత్రం

Os 373/17

ప్రాంతీయ కలెక్టర్ అండ్ సర్ప్లస్ కమిషనర్ మేనేజరు } వారి
క్రికెట్ కలెక్టర్ వారు
నగర సుభాయ చంద్ర గారు అందునన్ ద్వారా ప్రతిపాది.
యానమడ ప్రాంతీయ కలెక్టర్ అందునన్ కమిషనర్
మేనేజరు గారు హావట్టు ప్రింట్ చేసిన ముద్రాపత్రం తెచ్చిన
దావాలో ప్రతిపాది నోటీసు చూచుకొనకుండా కాలయాపన
చేయుచున్నాడు. 27-6-18 తారీఖున సదరు దావానున్న
హావట్టు దాడి పెట్టిన పిటిషన్ కు యున్న వాయిదా నియ
మించినారు. ఆ టైపుల యున్న ఉదల సదరు తారీఖున హాజరు
అంట్లు ప్రింట్ చేసిన ముద్రాపత్రం తెచ్చుచేసుకోవలసినది.
హావట్టు } సి. వెంకటాద్రి.
జూన్ 15.

రాజులు కిన్నించు చేతి గడియారములు.
ఎంత యధరాత్రియందైనను కాలము చక్కగా తె
ల్పు గడియారములు వేల 15 రూపాయలు మొదలు
50 రూపాయలవరకు యున్నది.
జీవితా చేతిగడియారము పెండిట్ చేయబడినది.
7-8-0
డిజిల్ నిక్సెల్ పెండిట్ 6-0-0
"సాజ్" పాంజెను చేనా 14 వన్న బంగారు
హాజిత్ 3-8-0
జుమ్. వెంచ్. గవు అందు సర్ప్లు
1150 కాకినాడ (గోదావరిజిల్లా)

ప్రజాభిప్రాయములు

I ప్రత్యేక దేశీయ మహాసభ.

అయ్యో, ఈ మహాసభను మన యాంధ్ర దేశమున తిలకు మహాసభయని యాధ్యక్షతక్రింద సమావేశపరచు ఆంధ్రులెల్లరు తాపనాపూరితు లై యున్నారు. ఇది యాంధ్ర దేశమునకు మంచి శుభ సమయము. ఈ మహాసభ్యులను సుషక్తముగా జరుప కత్తిగలయ్యాంధ్రులు లేకపోలేదు. ఆంధ్రభిష్టులందఱు స్వాతంత్ర్య సుబ్బారావుగారి పంటి సుప్రసిద్ధ నాయకుల నెందఱిలో యాంధ్రమాత గనగది. ధన్యవాదులు. అనేకమంది ఈ సమావేశమునకు కాకినాడ పురమే తగినదని వ్రాయుచున్నారు. కావున వెంటనే ఆంధ్రులెల్లరు కార్యోత్సాహులై తిలకు మహాసభయని యాధ్యక్షతక్రింద ఈ మహాసభను జరిపి ఆంధ్ర దేశమును ఆంధ్రులైన కత్తి కాముకులయ్యెదరు గాక యని కోరుచున్నాను.

భట్ల వెంకటరెడ్డి, కృష్ణాజిల్లా.

చలసాని బసవయ్య.

II

అయ్యో, మాంటేగు మంత్రిత్వంగవును హిందూదేశము వకు రానున్న సంస్కరణములు ప్రచురించిన పిమ్మట అవి మనము కోరు కాంగ్రెస్ విధానమునకు తక్కువయైన పక్షమున ప్రత్యేక దేశీయ మహాసభను సమావేశ పరచుటకు కలకత్తాలో గూడిన దేశీయ మహాసభవారిచే నిర్ణయించబడి ఢిల్లీలో గూడిన స్థాయిసంఘమువారిచే "లక్నో" పట్టణమున జరుపుటకు తీర్మానింపబడెను. లక్నో పట్టణము వారు యేలకో సభజరుపలేమని తలచి. అట్టితరీ బొంబాయి కలకత్తా మదరాసు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘములు తత్సంగమున వైతావులలో జరుపుటకు ఆహ్వానించినటుల ప్రతికలలో గాననగును. మనయాంధ్రులు సమయమునకు దగినయత్నావహముకనవచ్చుట సంతోషము. ఆసభకు అధ్యక్షత వహించుటకు తగినవారు మహారాష్ట్రీ తిలకుమగు లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారినినే జేర్చి నవసరము లేదుకదా. వెంటనే ప్రయత్నములు గలిపి ఆంధ్రదేశమందెచ్చట నయినా జరిపి ఆంధ్రులు కార్యకూరు లనిపించుకొనియెదరు గాక.

తెక్కలి జూను 15.

బొరిగె రామమూర్తి.

III

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాథింకరీ విన్నపము.

అయ్యో, జూలై నెల 1 తేదీనుండియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతీక వత్సరమునకు వందారు. 18-0-0; వారప్రతీక రు. 3-0-0 అని యీ ప్రతికాధిపతి గారి విన్నపములన తెలియుచున్నది. మన యాంధ్రులు ప్రత్యేక ఆంగ్లదినప్రతీక లేని కొరతను యిమ్మహాప్రతికారాజము తీర్చుచున్నది. ప్రస్తుతి సంగ్రామకారణమున అయ్య సామగ్రి తదితరములయిన పోషిట్లు యెన్నియో తెల్లు ధరలధికమయినవి. అన్నిటికంటే కాగితముల నెల అయి యుట్లు పెరిగినది. కార్యాలయమునకు సంపాదకులు లేకుండు మొదలగు వారల దరికి యధికారణమున తిరుబండారముల ధర లధికమగుటచే వారికి ప్రత్యేకముగా యాధభిక్షములు హెచ్చింపబడినవి. అయినను ఇన్నిగవ్వములుభరించుకొని కొంచెమునందా యెక్కువచేసికొనిమాత్రముచేత మనము వెనుకంజ నేయక మనపటివలె ఆంధ్రదేశాభిమానులు, ఆంధ్రప్రతికాభిమానులు. ప్రతీకను పోషింపసాగి కులు.

తెక్కలి జూను 15.

బొరిగె రామమూర్తి.

IV

గ్రంథాలయోద్యమము.

అయ్యో, కడచిన విరువత్సరములనుండి గ్రంథాలయ సభలనలనను, గ్రంథాలయ సర్వస్వము సంఘమువారు ప్రచురించుటలనను గ్రంథాలయోద్యమము పూర్వముకంటె చాల కృషిలో నున్నట్లు చెప్పవచ్చును కాని, ఉద్యమమును ఎత్తున ప్రచారమునకు తీసికొనిరావలయుననిన ప్రయత్నమున్న భాండాగారములన్నియు సాహిత్యము చేయవలసియుండును. గ్రంథాలయోద్యమము పడమటిజిల్లాలలో అంతగా వ్యాపింపలేదు. గ్రంథాలయసభ, తీర్మానించిన ప్రకారము సంచార కార్యదర్శులను ఏర్పాటుచేసి వివిధప్రాంతములకు పంపవలయును. గ్రంథాలయసర్వస్వము ఉద్యమము సంతకావ్యాపకమునకు తేజాలకపోయినప్పటికిని ఎత్తునమేలు చేయుచున్నది.

దాని ప్రచురణము కష్టముగానున్నది. ప్రారంభమునుండి ఉద్యమమునందు అభిమానులుగల ఆయ్యునికి వేంకటరమణయ్యగారి నిరంతర శ్రమలవలన ప్రచురింపబడుటయే కాని, ఏ భాండాగారము గాని యంతవరకు వ్యయముక్రింద ఒక రూపాయి యైనను చెల్లించుచున్నట్లు తోచదు. సంవత్సరమునకు తప్పనిసరిగా వీ. పీ. చెల్లించి పత్రిక మాత్రము తీసికొనుచున్నారు. జరుగజోవు సభయందు, "ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయములన్నియు గ్రంథాలయ సర్వస్వము పరిచరించుటకుగాను, తదితరగ్రంథాలయ సంగ్రహమువారి వ్యయమునకుగాను, కొంతసామ్యము నేకరించి పంపుటకు తీర్మానింపవలయునని నా పార్టీన. అటువైన ప్రతికను పోషించుభారము గ్రంథాలయముమీద నిలిచియుండును. వేంకటరమణయ్యగారికి వికాగ్రింతి యిచ్చినవార మయ్యెదరు. ఉద్యమము నశింపక జీవించియుండును. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయములన్నియు సంఘమువారికి ఎటుకయ్యున్నట్లు తోచదు. దానికిగాను దేశీయమహాసభసభాభివలననే, జిల్లాగ్రంథాలయసంఘములను, గాలికాగ్రంథాలయసంఘములను ఏర్పాటు చేసిన బాగుండును.

ఈ రెండు తీర్మానములను ఈ నెలలో వికాఖపట్టణముందు జరుగజోవు సభయందు ప్రవేశపెట్టి ఆమోదించుట శ్రేయస్కరము. నర్సారావుపేట జ్యేష్ఠ కు 6 లు. ఉప్పలూరి శేషాచలం.

V

ఏక భాషామహాసభాసంఘము

అయ్యో, ఆంధ్రభారతదేశమున కేక భాష యేది నిర్ణయింపబడవలయునో అను సంశయము గుఱించి కాశ్యపు కృష్ణ శివారం బుధవారము కోజాన నాంధ్రప్రదేశ్ మూడవ పుటలో బ్రకటింపబడెను. ప్రజాభిప్రాయము గనుగొనవలసి వారు ప్రకటింపబడి జగద్విదితంబైతే దా! నాగరిప్రచారక విద్యాలయమువారికిని భారతీయులకును నేర జేయు నిజమేయేమన,

(1) భారతదేశమున కేక భాష యెంతటి యతిమఖ్యము. ఏక భాషాప్రాప్తిలేమన్న భారతీయు లన్యోన్య భారతము లన్యోన్యముఁ జెలియఁజేయులేదు. భారతీయాన్యోన్య భాషప్రకటనాధ్యమ మేక భాషాప్రాప్తి కలుగవలయు.

(2) హిందీభాషకు అన్ని భాషలతో సంబంధములేదు. అందులన నది యేక భాష గ నిర్ణయింపరాదు. ఎల్లరును హితమగునట్లును అనుకూలమగునట్లును హిందీభాషలో మార్పుల జేయ కల్యముగాదు.

(3) భారతదేశమున కేక భాష సంస్కృతభాష యగును. ఆంగ్లేయభాష యెన్నడు మన భారతీయుల కేక భాష గానేరదు. హిందీభాషకు ప్రతిగ్రంథమిరాదిభాషలతో సంబంధములేదు నేక భాష గానేరదు. హిందూదేశములోని యెత్తునభాగము తమిళాంధ్రుల యానాసమై యుండుటచే హిందీభాష యేక భాష యెట్లుగును? భారతదేశమున కేక భాష యేది నిర్ణయింపబడవలయునో? అను సంశయము గ్రోత్తది కాదు. దీనివిషయమై ప్రజాభిప్రాయము గోర సక్రమంబు లేదు. ప్రజాపక్షమున భారతదేశమే ప్రజాభిప్రాయము ప్రకటించుచున్నది. అదియుం గాక మన పూర్వ లీతుకమును, చరిత్రంబి నిశ్చయించి. భారతదేశమున కేక భాష సంస్కృతమని చెప్పవచ్చును. భారతదేశములో గల యన్ని రాష్ట్రములు వాకిం సంస్కృతభాష ముఖ్యము. భారతదేశములో నే భాష మాటలాడువాడైనను నిర్ధారితము జాతులమను జాత్రులు గావలసి నప్పుడును ధర్మము గావలసినప్పుడును సంస్కృత మధారముగా జేసికొనవచ్చు. సంస్కృత భాషాధారహిత మైన భాష యొక్కదైనను మనదేశములో లేదు. సంస్కృత భాషకు మనభారతభాషలతో సంబంధము గలను. కాన సంస్కృతభాషయే యేక భాషయై యుండవలయు నని నా యభిప్రాయము. యత్నిద్రనాథ చాదరీగారు వారి ప్రక్షలప బ్రతుకత్తర మీగోరి గాన నాయభిప్రాయము వ్రాసివేశెను. సార్వభౌమము. కాశీభట్ట. కృష్ణరాయ శాస్త్రి.

VI

ఆంధ్ర సాహిత్యము.

అయ్యో, ఆంధ్రదేశమున ఆంధ్రసాహిత్యమునకు విద్యాశాలలు ప్రత్యేకముగ లేవు. విద్యాశాలలన్నియు నాంగ్లవిద్యయే ప్రధానముగ గలవి. అందు నాంధ్ర ముపద్యగా నేర్చుటకు మన మాట వా సరమే. కాని బి. ఎ. పదిగ నగన గురిగన

ఆంధ్రాంధ్ర మంతవరకు వర్ణింపబడుచో మన కనుభవము లేకపోలేదు. ఆంధ్రసాహిత్యము దేశమున పీడించినది. ఆంధ్ర సాహిత్యమును వర్ణింప జేయవలెన్న విద్యార్థి దశయందు కేక మునందలి జనులకు సాహిత్యము పట్టుబడు ముగ్ధము చూడకలేదు. మన పాఠశాలలలో విచ్చలవిడిగ నాంధ్రసాహిత్యము గూడ గరపబడు మార్గములు చూడవలయును. ఇప్పుడు అది యెంతయును నిర్లక్ష్య భావముగ చూడబడుచున్నది. అందు వల్లనే మన విద్యకు మూడుమాటలు శ్రేయగున మాటలాడిన అటు ఇంగ్లీషు ముక్కలు వొర్లించి బిక్కిరి చిక్కిరియై ఎట్లో భావమును వైకి వెడల క్రుక్కుచున్నాము. దీనిని తప్పింపవలె నన్న ఆంధ్ర పంచ కావ్యములు 1-2-3 ఫారములలో నిష్పంధముగ చెప్పింపవలెను. ఆంధ్రమునకు సంస్కృతము ఆధారము. సంస్కృతమున పురాణి ఏర్పడుటకు చిన్నతనములోనే శిక్షములు ధాతువులును నల్లించిన గాని పెద్దలయిన తరువాత వానియం దభిరుచియే కలుగదు. ఈ నెలంటు 1-2-3 ఫారములలో వారమునకు 2-3 గంటలు వినియోగించినచో వదల్చువచ్చును. దీనిని నిష్పంధముగ చెప్పింపవలెను. ఉత్తర హిందూ ప్రాంతమున సంస్కృతము బడులలో నిష్పంధపాతము. ఆట్లే మన బడులలో కూడ నుండవలెను. సంస్కృతము రాక ఆంధ్రమున శిబిరత్వము తెలియదు. ఇందుకొరకే ఆంధ్రదేశమున గ్రీకు లేటికా భాషలు బడులలో నిష్పంధముగ గరవుచున్నది. మన దొర తనమువారు బడులలో నిష్పంధముగ సంస్కృతాంధ్రములు జతగా బోధింపబడుటకు తగిన ఏర్పాటులు చేయ ప్రభోధి కులు కావలయు. ఆంధ్ర వాఙ్మయాభివృద్ధి కోరువారందఱును తత్సాహిత్యాభివృద్ధి కోరక తప్పదు. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర సమస్యకు భాషాభివృద్ధి తత్కాలమున సావ్యస్వతాభివృద్ధి యను వాచ్యకము కావున భాషాభివృద్ధి అందఱును ఈ పనికై గడంబురు గాక. సావ్యస్వత సభయం దీ విషయము చర్చించబడు గాక!

కొత్తూరు, జూను 18.

త. సూర్యనారాయణరావు.

మహారాజా హోటాలు

(1912 సం. లో స్థాపించబడినది)

చెన్నపురి రాజధానిలో ముఖ్యమైన ఇండియన్ హోటాలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మీనియస్ పిథి, మద్రాసు. (వైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1103)

ట్రాంలెనుకు అతిసహితము గానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది ప్రయాణికులకున్న విధానములన్ని పిడిసియుండుటకున్న భోజనోపాయములనున్న స్వచ్ఛసౌఖ్యములనున్న తగు ఏర్పాటున్నది. మిడ్డెలో గదులు ఎల్లెక్కో దిపోపాయములు ఆసనాదిసౌకర్యములుయున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ. 0-4-0.

ప్రతీ సమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలవంతములు, ఆనందముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనువర్తతి ప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేట్లు.

ఈ హోటాలు బర్మో, సింగపూ, యూరోపు, ఇండియా, వన్యరాజ్యములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యూసేజ్ మెంటులో యున్నది. చార్జీలు సులభముగా నుండును.

స్టోరీ ఆయిల్

పున్నములలో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తిలమానె నుమారు 25 సంవత్సరములకు ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక నూనెసగలదియు, తిలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేకు మార్పు పుష్కల్ భరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి.

కెనాగ్లయిన మేరాయిలు

తలలో పెద్దద్రుకులలేని జాకాలందు కోజు చరుముమండియెడల ధారాళముగా నల్లని మెక్రు కలు మొలనును. భరీసు నీసా 1-కి 1 రూపాయి.

క్యాల్ బ్యాల్ క్ టూత్ పౌడరు

(908) టిప్పు 1-కి 3 ఆకాయి.

ఇదియుగాక సకలవిధమైన వ్యాపకములందు లున్న, మంచి వాసనలుగల అత్తరు వన్యరాయి ఉన్నవి. శ్రేష్ఠాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, CALCUTTA.
Tele Address: - Rasayan.
Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons. Madras.
Indian Industrial Co.,
M. R. Chandra & Co.,
Madras Swadeshi Stores

కళయు కీ సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైద్యక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజమ్మలను, దర్శనీయములగు వహజనుల కటములను ఇతరములైన, చిత్రకటములను గలిగి మంచికాకితములవై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కెటన్లను కేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధముకేసి యిండుటకలన వలయువారు	
వంటపై (వాసికొను) టుచియు.	రెల రు 2-0-0
అంబువెట్టికి సంకల్పింప చందాదారులకు	" " 0-8-0
" అర్థసంకల్పింప " " " 0-12-0	
అంబువెట్టికి సంకల్పింప, తన దివ్యప్రతికి 8 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌషధము

తామరతైలము	గజికితైలము	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-5-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

ఆమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి పీఠి మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసాగరపరిల్లా

అశుభసంభ్రమ రక్షణమున వనించు శాస్త్రములకు కీరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండచూలములను నిర్మూలించును. అన్ని విధములకలన గలను చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

మహావిద్యుత్తులతో నిర్మితమైన మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. కురుపులను, మచ్చలను, గండచూలములను నిర్మూలించును. అన్ని విధములకలన గలను చర్మరోగములను పోగొట్టును.

ప్రాప్తిచరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికటాపాలిని ప్రశంస

కన్నులకుంటి కెటన్లను కేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధముకేసి యిండుటకలన వలయువారు

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుకెట్టి పీఠి, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులకు వంచబడిన రేకులు కొనములుగా సున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వికేతమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల సలహా నాలొ చింకవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను శోరి వంతనే వానిని సహజములతో భరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

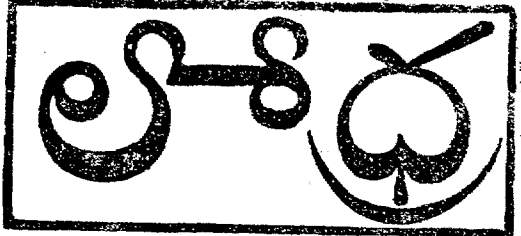
పిల్లలము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 55కి రు,

389

మదరాసు

(పై కామ్యూనికేషన్ గోడెనప్పుడు ఈ పత్రికపేరు కూడ నడవారించ గోరుచున్నారు.)

గర్భాశయ రోగనివారణ:— శ్రీలక్ష్మి గలగలముకుళుల బహిష్టి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మైలబాష్టిగాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, ఆరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమత్య వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3.0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, శుభాక్షణములు, సుఖసంతోషములు, నిస్వత్తుక, కడుపులొ మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3.0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, పోలీసుకుమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్. 168

(బాంబి:— 9, బండగ పీఠి, మద్రాసు.)

301 పాళ్ళపు వేంకటాచల 594

వండితులవారి సిద్ధౌషధములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నివృద్ధనను మరీకింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదకీర్తనానికర్త, గ్రామిణి. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్సల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ కెన్. నం. 2. బొంబాయి. వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటకలన, శ్యాపోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రకృతినోపి, కడుపునొప్పి, అన్నాజీర్ణము, పిత్తసంబంధరోగము, దిద్దల యెముకవారములన్నియు, గుణయ్యెను, తమకడకు ప్రతిదినము వచ్చు రోగులకు, వీకస్తూరి మాత్రల నే, స్వయేకీ తైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నారు.

మ॥ రా॥ పి.ఎన్.అచ్యుతరావు, పీనియర్ సర్జన్, స్టానిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్కృష్టమగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్టరైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయండును ఉండును; మాచి రీసికొనవలెను.

అనురాగపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల లోకసారి కెప్పింకొనిన

టపాల ఖయ్యోచేరి రు 1-8-0

12. సీసాలలోకసారి గొనిన 2-12-0

25. సీసాలలోకసారి గొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మాత్ర అయ్యున్న

వీడు సిద్ధౌషధముల దొరకును.

వినియోగము:— శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు

